ΕΤΟΣ Ζ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1/13 Νοεμβρίου 1887. Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. ΑΡ. 157.

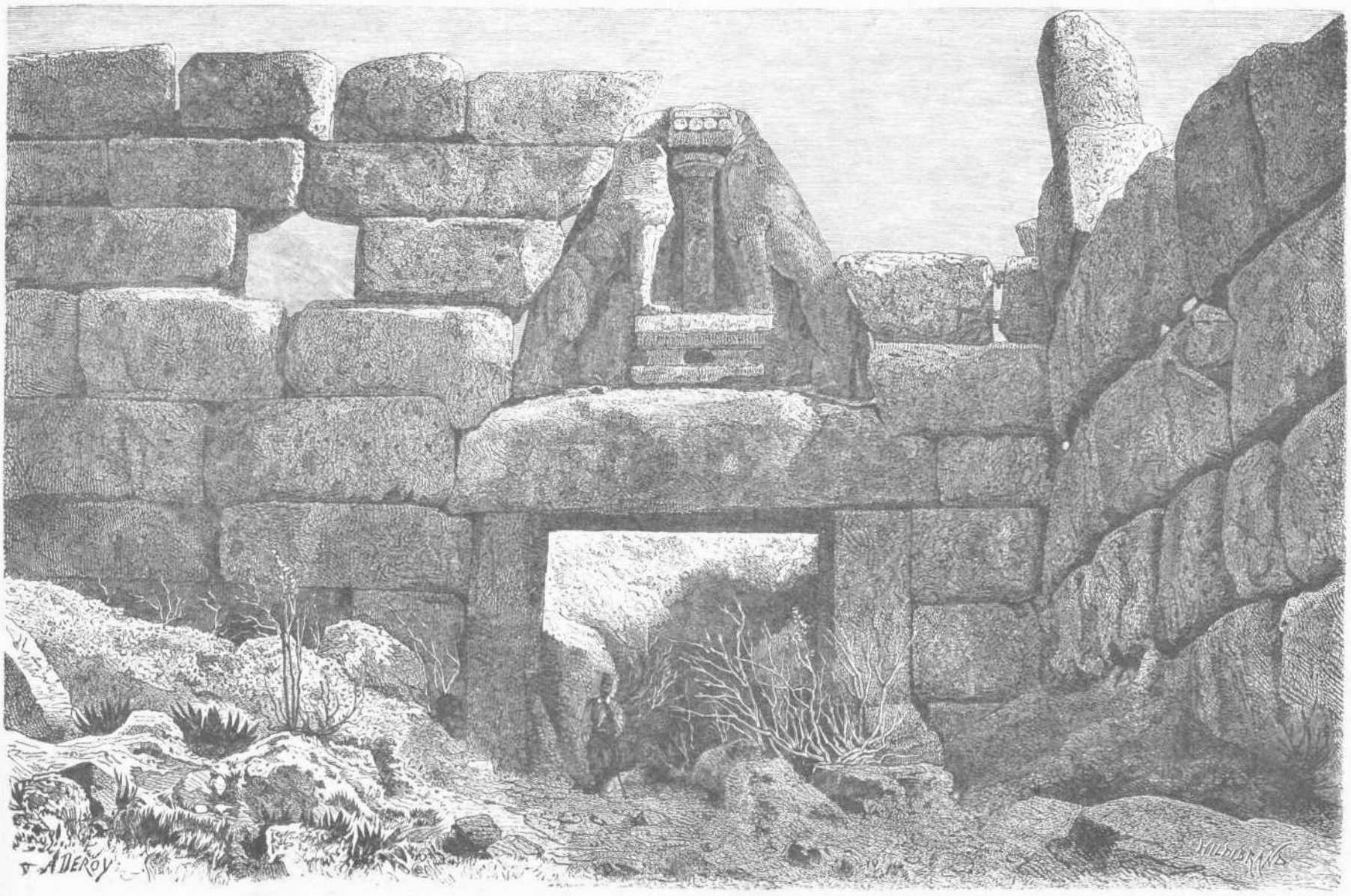

Η ΠΥΛΗ ΤΩΝ ΛΕΟΝΤΩΝ ΕΝ ΜΥΚΗΝΑΙΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ πύλη τῶν Λεόντων ἐν Μυκήναις. — Γαΐτου Φαῦστος. Μετάφρ. Ἀλ. Ρ. Ῥαγκαβῆ. — Βραχεῖα καὶ αὐτοσχέδιος περιήγησις ἐν Ἱσπανίᾳ. Ὑπὸ Ἰ. Μ. (Συνέχεια.) — Σύντομος ἀπόφασις τῆς Ἑρμητείας Εὐθυμίου τοῦ Ζιγαδηνοῦ. — Αἱ συνέπειαι ματαιοδοξίας. Δίδημα ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ. (Συνέχεια.) — Τιτὰ περὶ φυλακῶν. — Ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ Σπαλάτου καὶ τῆς Σάλωνος ἐν Δαλματίᾳ. — Ἀσιατικὴ Φιλολογία. Ὑπὸ Χρ. Παπαδοπούλου. (Συνέχεια.) — Σαδῆ-Καρνό, ὁ νέος πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας. — Διάφορα. — Λύσεις καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ πύλη τῶν Λεόντων ἐν Μυκήναις. — Ἡ γέφυρα τῆς Ἀλκαντάρας ἐν Τολέδῳ. — Ἡ πύλη τοῦ Ἡλίου ἐν Τολέδῳ. — Ὁ ἀραβικὸς ναὸς ἐν Σάλωνι. — Τὸ ἀνάκτορον τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν Σπαλάτῳ. — Αἱ ἐν Μοαδὶτ τοῦ Βεδολίνου φυλακαί. — Σαδῆ-Καρνό. — Τὸ ἀρχαῖον ἀμφιθέατρον ἐν Σάλωνι. — Τὸ ἀρχαῖον τεκτοταρεῖον ἐν Σάλωνι.

Η ΠΥΛΗ ΤΩΝ ΛΕΟΝΤΩΝ ΕΝ ΜΥΚΗΝΑΙΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 193.)

Ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς τῆς ἀργολικῆς πεδιάδος κεῖνται αἱ πενιχραὶ καλύβαι τοῦ χωρίου Χαρβάτι· πλησίον δὲ αὐτῶν ὑψοῦται πετρώδης λόφος, ἐφ' οὗ κεῖνται τὰ σωζόμενα λείψανα τῶν ἀρχαίων Μυκηνῶν. Ἡ ἀρχαιοτάτη αὕτη πόλις, ἴδρυμα τῶν ἐκ Λυδίας ἐν χρόνοις παναρχαίοις εἰς τὴν ἀργολικὴν πεδιάδα κατελθόντων Πελοπιδῶν, κατεῖχε θέσιν σπουδαιοτάτην ἐν τῇ πεδιάδι ταύτῃ. Ὁ ἐκ Κορίνθου διὰ στενῆς ὁδοῦ πρὸς τὴν ἀργολικὴν πεδιάδα κατερχόμενος καταλαμβάνεται ὑπὸ θαυμασμοῦ, ὅταν φθάς ἐν τῇ θέσει τῶν Μυκηνῶν βλέπῃ τὴν εὔφορον πεδιάδα περιοριζομένην εἰς τὸ βάθος ὑπὸ τῶν γλαυκῶν κυμάτων τοῦ ἀργολικοῦ κόλπου. Τὴν μοναδικὴν ταύτην θέσιν περιγράφει ποιητικώτατα ὁ Σοφοκλῆς ἐν τῷ Προλόγῳ τῆς Ἠλέκτρας, ἔνθα ὁ παιδαγωγὸς λέγει πρὸς τὸν εἰς Ἄργος κατερχόμενον Ὀρέστην·

Ὦ τοῦ στρατηγήσαντος ἐν Τροίᾳ ποτὲ
Ἀγαμέμνονος παῖ, νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι
παρόντι λεύσσειν, ὧν πρόθυμος ἦρθ' ἀεί.
Τὸ γὰρ παλαιὸν Ἄργος, οὗ 'πόθει τόδε,
τῆς οἰστροπλήγους ἅλσος Ἰνάχου κόρης·
αὕτη δ', Ὀρέστα, τοῦ λυκοκτόνου θεοῦ
ἀγορὰ Λύκειος· οὐξ ἀριστερᾶς δ' ὅδε
Ἥρας ὁ κλεινὸς ναός· οἱ δ' ἱκάνομεν
σάσκειν Μυκήνας τὰς πολυχρύσους ὁρᾶν,
πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν τόδε."

Ἡ ἀκμὴ τῆς ἀρχαίας πόλεως τῶν Μυκηνῶν ἀνῆκεν εἰς τοὺς ἡρωϊκοὺς τῆς Ἑλλάδος χρόνους. Τὰ ἀθάνατα τοῦ Ὁμήρου ἔπη ἐξυμνοῦσιν αὐτήν. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν αἱ Μυκῆναι κατέπεσον, ὑποκύψασαι εἰς τὴν αὐξάνουσαν δύναμιν τοῦ πλησιοχώρου Ἄργους· δώδεκα δὲ ἔτη μετὰ τὴν ἐν Θερμοπύλαις μάχην ἠρημώθησαν ἐντελῶς, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς μετενάστευσαν ἐν μέρει μὲν εἰς Μακεδονίαν, ἐν μέρει δὲ εἰς τὰς πλησίον κειμένας Κλεωνάς. Ὁ Στράβων, ὁ περιηγηθεὶς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν πρώτην πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα, οὐδὲ ἴχνος αὐτῆς εὗρεν· ὁ δὲ Παυσανίας, ὁ κατὰ τὴν δευτέραν μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδα τὴν Ἑλλάδα ἐπισκεφθείς, ἀναφέρει μόνον τὰ κυκλώπεια τείχη τῆς ἀκροπόλεως αὐτῆς καὶ τοὺς δύο παμμεγέθεις λέοντας, τοὺς ἐπιστέφοντας καὶ κοσμοῦντας τὴν πύλην τῆς ἀκροπόλεως ταύτης. Τὴν "πύλην τῶν Λεόντων", ὡς ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων ὀνομάζεται, παριστᾷ ἡ σήμερον παρατεθειμένη εἰκών.

Ὅσα λείψανα τῶν Κυκλωπείων τειχῶν ἐσώζοντο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Παυσανίου, σώζονται καὶ σήμερον. Στενὴ ὁπὴ ὑπὸ τῶν τειχῶν περιβαλλομένη ἄγει πρὸς τὴν πύλην τῆς Ἀκροπόλεως, ἐφ' ἧς ἐν ἀναγλύφῳ παρίσταται δύο παμμεγέθεις λέοντες, προτείνοντες τὰς κεφαλάς των τῷ προσερχομένῳ καὶ ὡσεὶ φυλάττοντες τὴν ἰσχυρὰν ταύτην τῶν Πελοπιδῶν κατοικίαν. Ἐν μέσῳ τῶν δύο λεόντων ὑψοῦται ἐπὶ μικρᾶς βάσεως στήλη, ἐφ' ἧς τὸ πάλαι ἵστατο ἀνάθημα. Ποῖον τὸ ἀνάθημα τοῦτο, δύσκολον εἶναι νὰ ὁρίσωμεν σήμερον. Ἡ πιθανωτέρα εἰκασία εἶναι ὅτι ἐπὶ τῆς στήλης ταύτης ἵστατο τὸ πάλαι μέγα Γοργώνειον, στέμμα τῆς τῶν Πελοπιδῶν οἰκογενείας.

Μεγάλην σπουδαιότητα ἔχει τὸ μνημεῖον τοῦτο τῆς ἀρχαιότητος διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς καλλιτεχνίας, διότι εἶναι τὸ μόνον σχεδὸν τῆς προϊστορικῆς τῆς χώρας ταύτης ἐποχῆς. Κυρίως εἰπεῖν, εἶναι ἔργον τῶν ἀσιατικῶν χωρῶν, ἀφ' ὧν ἦλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ ἀρχαιότατοι αὐτῆς κάτοικοι, καὶ ἡ σημασία του διὰ τὴν ἀρχαιολογίαν εἶναι μεγίστη, διότι ἀποκαλύπτει ἡμῖν τέχνην ἐποχῆς ἀγνώστου σχεδόν, τέχνην, ἥτις ὑπῆρξεν ὁ πρόδρομος τῆς λαμπρᾶς τῆς Ἑλλάδος ἐποχῆς.

Π.

ΓΑΪΤΟΥ

ΦΑΥΣΤΟΣ.

Ὑπὸ Ἀλ. Ρ. Ῥαγκαβῆ.

(Συνέχεια.)

ΙΓ'.

ΟΙΚΙΣΚΟΣ ΕΝ ΤΩι ΚΗΠΩι.

Ἡ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

(εἰσπηδᾷ, κρύπτεται ὀπίσω τῆς θύρας, καὶ τὰς ἄκρας τῶν δακτύλων ἐπὶ τῶν χειλέων, βλέπει διὰ τῆς ῥαγάδος).

Ἔρχεται.

ΦΑΥΣΤΟΣ *(εἰσελθών).*

Μὲ ἠπάτησας, δολία!
Σὲ ἠῦρα. *(Τὴν φιλεῖ.)*

Μαργαρίτα

(τὸν λαμβάνει ἐκ τῶν χειρῶν καὶ τῷ ἀποδίδει τὸ φίλημα).

Φίλε! Φίλη μου καρδία!

Ὁ ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ *κρούει τὴν θύραν.*

Φαῦστος *(κτυπᾷ τὴν γῆν διὰ τοῦ ποδός).*

Τίς;

Μεφιστοφελής.

Φίλος.

Φαῦστος.

Ζῶον!

Μεφιστοφελής.

Φεύγωμεν. Εἶν' ὥρα.

ΜΑΡΘΑ *(ἐπερχομένη).*

Ναί, εἶν' ἐξώρας.

Φαῦστος *(τῇ Μαργαρίτᾳ).*

Συνοδεύω τώρα
ὑμᾶς;

Μαργαρίτα.

Ἡ μήτηρ... Χαῖρε.

Φαῦστος.

Χωριζόμεθα!
Χαῖρε!

Μάρθα.

Ὁμοίως.

Μαργαρίτα.

Καὶ μεταβλεπόμεθα.

(Ἀπέρχονται ὁ Φαῦστος καὶ ὁ Μεφιστοφελής.)

Τί ἄνθρωπος, καὶ ποῖον πνεῦμα, οὐρανέ!
Τί δὲν ἠξεύρει νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ εἰπῇ!
Κ' ἐγὼ ἐμπρός του στέκομαι, — τί ἐντροπή! —
κ' εἰς ὅ,τι ἂν μοὶ λέγῃ λέγω πάντα ναί.
Ἀμαθὴς εἶμαι, "ἄφελὴς παιδίσκη",
ὡς μὲ καλεῖ. Τί εἰς ἐμὲ εὑρίσκει;

ΙΔ'.

ΔΑΣΟΣ ΚΑΙ ΣΠΗΛΑΙΟΝ.*)

ΦΑΥΣΤΟΣ *μόνος.*

Ὑψηλὸν πνεῦμα, πάντα μοὶ ἐδώρησας
δι' ἃ ηὐχήθην, καὶ οὐχὶ ματαίως
μοὶ ἐπεφάνης ἐν τῷ μέσῳ τῶν φλογῶν.
Τὴν λαμπρὰν φύσιν μ' ἔδωκας εἰς κράτος,
τὴν αἴσθησιν καὶ τὴν ἀπόλαυσίν της,
οὐχὶ δὲ μόνον τὸν ψυχρὸν τῆς θαυμασμόν.
Εἰς τὸν βαθὺν τῆς κόλπον μοὶ ἐπέτρεψας
νὰ ῥίψω ὀλέμμα, ὡς εἰς κόλπον φιλικόν.
Μοὶ παριστᾷς τῶν ζώντων πάντων τὴν σειράν,
κ' ἐντὸς ἀέρων καὶ ὑδάτων καὶ φυτῶν
τοὺς ἀδελφούς μου μοὶ δεικνύεις τοὺς κοινούς·
καὶ ὅταν εἰς τὸ δάσος ὀρέμῃ καταγίς,
κορμοὺς γιγαντιαίους καταρρίπτουσα
ἐπὶ κορμῶν γειτόνων, καὶ αὐτοὺς συνθλᾷ,
καὶ στένωσιν οἱ λόφοι εἰς τὴν πτῶσίν των,
εἰς ἀσφαλὲς μὲ φέρεις τότε σπήλαιον·
εἰς ἐμαυτὸν ἐμβλέπω, καὶ θαυμάσια
κρυπτὰ ἐντός μου μοὶ ἀποκαλύπτονται·
καὶ ἂν ἐπάνω ἀνατέλλῃ ἰλαρά,
πρεσβὶς ἡ σελήνη, προσφοιτῶσί μοι
ἐκ βράχων, ἐκ τῶν θάμνων ἀποσπώμενα,
τοῦ πρώην κόσμου ἀργυρᾶ ἰνδάλματα,
τῆς θεωρίας τὸ πικρὸν πραΰνοντα.
Ὅτι οὐδέν τι παρ' ἀνθρώποις ἐντελὲς
ἀναγνωρίζω. Σύντροφον πρὸς τὰς τρυφάς,
δι' ὧν πλησίον ἀναβαίνει τῶν Θεῶν,
μοὶ ἔδωκας, τοὐντεῦθεν ἀναπόφευκτον,
εἰ καὶ ψυχρόν, αὐθάδη, καὶ πρὸ ἐμαυτοῦ
πολλάκις ταπεινοῦντά με, τὰ δῶρά σου
διὰ μιᾶς πνοῆς του μηδενίζοντα.
Αὐτὸς ἐντός μου πῦρ ἐξάπτει ἄγριον
πρὸς τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο πλάσμα καλλονῆς.
Οὕτως ἐκ πόθων μεταπίπτω εἰς τρυφάς,
κ' ἐκ τῶν τρυφῶν εἰς πόθους πάλιν φέρομαι.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ *ἔρχεται.*

Μεφιστοφελής.

Τὰς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς καθὼς ποθεῖς
ἔδρεψας; Ἕως πότε ἐξακολουθεῖς;
Ἡ δοκιμὴ καλή· πλὴν τελευταῖον
νὰ δοκιμάσῃς πρέπει καί τι νέον.

Φαῦστος.

Εἴθε νὰ εἶχες ἄλλην ἐργασίαν,
παρ' ἀνενδότως νὰ μὲ βασανίζῃς!

Μεφιστοφελής.

Καλόν, καλόν· σ' ἀφήνω ἡσυχίαν,
καὶ περιττὸν νὰ μοὶ τὸ ἐνθυμίζῃς.
Ἂν ἀπολέσω σύντροφον τόσον σκαιόν,
μεγάλη δὲν θὰ εἶναι ἡ ζημία μου.
Ἡμέραν νύκτα, ἀνιὼν καὶ κατιὼν
νὰ τῷ ἀρέσκω εἶν' ἡ λειτουργία μου·
πλὴν μὲ ἀφήνει κἂν νὰ μάθω τί ζητεῖ;

*) Ἡ σκηνὴ ἀνομοιοκατάληκτος αὕτη ἐν τοῖς κατ' ἀρχὰς (1790) ἐκδοθεῖσιν ἀποσπάσμασι δὲν κατεῖχε τὴν θέσιν ταύτην, ἀλλ' εἶπετο μετὰ τὴν σκηνὴν (ΙΖ), "εἰς τὴν βρύσιν".

Φαῦστος.

Ἐξακολουθεῖ οὕτω. Βλέπεις, ἀπαιτεῖ
εὐγνωμοσύνην ὅτι μὲ βαρύνει.

Μεφιστοφελής.

Αἴ, δὲν μοὶ λέγεις, πτωχὸν τέκνον τῆς γῆς, τί
ἤθελες, ἂν ἐγὼ δὲν ἤμην, γίνει;
Τὰ τερατεύματα τῆς φαντασίας
σοὶ ἐθεράπευσα μετὰ προνοίας.
Χεῖρ' ἂν δὲν σ' εἶχον βοηθείας δώσει,
θενὰ τὰ εἶχες πρὸ πολλοῦ τεντώσει.
Τί εἰς μυχοὺς ἐνθάπτεσαι σπηλαίων,
ὡς νυκτικόραξ εἰς ἐρήμους κλαίων,
ζῇς ὡς χελώνη, ἐξ ἰκμάδος μόνον
τῶν βράχων καὶ τῶν θάμνων τῶν δρυμώνων;
Βίος γλυκὺς τῷ ὄντι, θελκτικώτατος!
Ὦ! Εἶσαι καὶ θὰ μείνῃς λογιώτατος.

Φαῦστος.

Μήπως ἠξεύρεις τί εὐδαιμονίαν
ἐδῶ, εἰς ταύτας τὰς ἐρήμους εὗρον;
Διάβολος θὰ ἦσο ἄν, ἠξεύρων,
δὲν μοὶ ἐτάραττες τὴν εὐτυχίαν;

Μεφιστοφελής.

Ὑπέρχειος τῷ ὄντι βίος, ἐκλεκτός,
ν' ἀγρυπνῇς μόνος εἰς τὴν πάχνην τῆς νυκτός,
γῆν, οὐρανὸν ἐντός σου περισυνελῶν,
ἐγκαταδύων εἰς τῆς γῆς τὸν μυελόν,
τὸ ἄτομόν σου ἐξογκώσας εἰς Θεόν,
ἐν σοὶ τὴν πλάσιν τῶν ἓξ κλείων ἡμερῶν,
ν' ἀνοίγῃς τὴν καρδίαν εἰς τὸ πᾶν, ἐρῶν,
νὰ λησμονῇς τῆς γῆς σας τὸν θνητὸν υἱόν,
καὶ τέλος πάντων, τῆς γραφῆς τὸ κάτω
νὰ εἶναι ὅλων τούτων τῶν θεωριῶν
τὸ τί, δὲν λέγω· *(Μετ' ἀσήμου σχήματος.)*
Σιωπὴν φυλάττω.

Φαῦστος.

Ἀναιδῆ!

Μεφιστοφελής.

Τοῦτο τὸ σεμνόν σου "ἀναιδῆ"
δικαίως λέγεις, καὶ θυμώνεις, ἐπειδὴ
τὰ σεμνὰ ὦτα ἀποστροπιάζονται
ὅ,τι καρδίαι, καὶ σεμναί, ἀσπάζονται.
Προθύμως σὲ ἀφήνω, ἂν σ' ἀρέσῃ,
ἐκ τοῦ ἰδίου ψεύδους σου ν' ἀλίσκεσαι.
Πολὺ πλὴν τοῦτο δὲν θὰ διαρκέσῃ.
Ἤδ' εἰς ὑγείαν πλήρη δὲν εὑρίσκεσαι·
καὶ ἂν ἐν τῇ αὐτῇ ἐμμείνῃς θέσει,
παραφροσύνης θῦμα θέλεις πέσει.
Ἀλλ' ἄλις τούτων. Ἡ καλή σου, θλιβερὰ
κάθηται ἔνδον, εἰς στενοχωρίαν.
Σοῦ μόνου πλήρη ἔχει τὴν καρδίαν,
σοῦ θλέπει μόνην τὴν εἰκόνα, σοῦ ἐρᾷ.
Ὡς χείμαρος χιόνος λυομένης
τὸ αἴσθημά σου εἶχε πλημμυρήσει·
ὁ ἔρως σου τὴν εἶχε κατακλύσει·
Πλήν, χείμαρε, στειρεύσας τώρα μένεις.
Ἀντὶ ὁ μέγας κύριος τὰ δάση
νὰ ἔχῃ θρόνον του καὶ κατοικίαν,
καλήτερον νὰ σπεύσ' εἰς τὴν ἀθλίαν,
ἥτις τὸν νοῦν της φόβος μήπως χάσῃ,
μικρὰν νὰ φέρῃ κἂν παρηγορίαν.
Ὁ καιρὸς βαίνει δι' αὐτὴν ὅθμα θραδύ.
Τὸ θλέμμα ἀτενὲς εἰς τοὺς αἰθέρας,
ἀκουσθεῖ τὰ νέφ' εἰς τοὺς ἀέρας,
καὶ "Ὦ! πτηνὸν νὰ ἦμην!" γλυκοτραγῳδεῖ *)
τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας
χαίρει, λυπεῖται καὶ γελᾷ καὶ κλαίει,
ὅμως ἐντός της ἔρως λαῦρος καίει.

Φαῦστος.

Ὦ ὄφις, ὄφις!

Μεφιστοφελής *(κατ' ἰδίαν).*

Θὰ σ' ἐμπλέξω ὅπως δεῖ.

*) Δημοτικὸν γερμανικὸν ᾆσμα.

Φαῦστος.

Ἄπελθ' αἰσχρέ! Τὴν κόρην τὴν γλυκεῖαν
ποτὲ νὰ ὀνομάσῃς μὴ τολμήσῃς,
καὶ μὴ ἐμβάλῃς εἰς ἐπιθυμίαν
αὐτῆς τὰς παραφόρους μου αἰσθήσεις.

Μεφιστοφελής.

Πῶς τὴν ἀφῆκας πλὴν αὐτὴ δοξάζει,
καὶ πιθανὸν πως τοῦτο ὁμοιάζει.

Φαῦστος.

Πλησίον μου, εἰ καὶ μακράν, ἡ φίλη
μοὶ εἶναι, θὰ μοὶ μείνῃ διὰ βίου.
Ζηλεύ' ὡς καὶ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου
ὃ ψαύουσι τὰ ῥόδινά της χείλη.

Μεφιστοφελής.

Καθὼς κ' ἐγὼ τὰ δίδυμα ἐκεῖνα
ἐζήλευσα, τὰ ὄσκοντα εἰς κρίνα.*)

Φαῦστος.

Μαστροπέ, φύγε!

Μεφιστοφελής.

Ἐν ὀργῇ ὁμίλει·
ἐγὼ γελῶ. Ὁ πλάσας ἄρρεν, θῆλυ,
τὴν εὐγενῆ ὥρισε λειτουργίαν,
τὴν χορηγοῦσαν φίλην εὐκαιρίαν.
Ἐλθέ. Τί θέλουν θρῆνοι; Ὕπαγε εὐθύς.
Εἰς τῆς καλῆς σου φίλης τὴν οἰκίαν,
ὄχ' εἰς ἀγκάλας τοῦ θανάτου θὰ ῥιφθῇς.

Φαῦστος.

Χαρὰ Θεοῦ, ναί, εἶναι ἡ ἀγκάλη της,
καὶ ὅλος φλὸξ ἀνάπτω εἰς τὰ κάλλη της.
Ἀλλ' ἐννοῶ πόσον δεινὴ ἡ πάλη της.
Φυγὰς ἐγώ, δασοπλανὲς θηρίον,
μωρῶς, ἀσκόπως σπαταλῶ τὸν βίον,
ὡς χείμαρος εἰς βράχους τῶν δρέων
θραυόμενος, κ' εἰς τὰς ἀθύσους ῥέων.
Αὐτὴ δ' αἰσθήσεις παιδικῶς ἀμθλείας
ἔχουσα, ἔνδον ταπεινῆς οἰκίας
τῶν Ἄλπεων ἠρέμους ἓξ' ἡμέρας.
Τοῦ κόσμου κέντρον τ' ἦν αὐτὴ καὶ πέρας.
Ὦ! εἰς ἐμὲ δὲν ἤρκει τὸν θεομισῆ
τοὺς βράχους εἰς τὸ στῆθός μου νὰ θλίβω
κ' εἰς τὰς ἀγκάλας μου νὰ τοὺς συντρίβω,
ἀλλ' ἔπρεπε νὰ πέσῃς θῦμά μου καὶ σύ,
θῦμα τοῦ ᾅδου δὲ ἡ σὴ εἰρήνη!
Δαῖμον, τὸν χρόνον θέλεις κἂν θραχύνει;
Ἂς γίνῃ ὅ,τι πέπρωται νὰ γίνῃ.
Ἡ συμφορά της ἐπ' ἐμὲ ἂς κρημνισθῇ,
καὶ μετ' ἐμοῦ κ' ἐκεῖνη ἂς ἀπολεσθῇ.

Μεφιστοφελής.

Αἴ, πάλιν πῦρ καὶ φλόγας! Ἄφρον, σπεῦσ' ἐντός,
ὁμίλει πρὸς αὐτὴν καὶ παρηγόρει.
Ἂν ἔξοδον δὲν θλέπῃ ἁπλῆ κόρη,
νομίζει πῶς τὸ τέλος ἦλθε τοῦ παντός.
Ζῆτ' ὁ ἀτρόμως, θαρραλέως βαίνων!
Αἴ! Εἶσαι δὰ καὶ σὺ τοῦ διαβόλου.
Οὐδεὶς γελοιωδέστερος ἐπὶ τοῦ κόσμου ὅλου
ὑπὲρ διάβολον ἀπηλπισμένον.

ΙΕ'.

ΔΩΜΑΤΙΟΝ ΤΗΣ ΜΑΡΓΩΣ.

Ἡ ΜΑΡΓΩ *(μόνη παρὰ τὸ ῥοδάνιον)***)

Γογγύζ' ἡ καρδία μου,
ἐσθέσθ' ἡ εἰρήνη.
Μακράν, αἰωνίως
μακράν μου θὰ μείνῃ.

Τὸ φῶς εἶναι σκότος
αὐτὸς ὅταν λείπῃ,
ἡ γῆ μ' εἶναι τάφος,
κ' ἡ ὅπαρξις λύπη.
Πτωχὴ κεφαλή μου
σ' ἐσκότισε ζάλη.
Ὁ νοῦς ἐσαλεύθη,
τὸ πνεῦμα ἐσφάλη.
Γογγύζ' ἡ καρδία μου,
ἐσθέσθ' ἡ εἰρήνη.
Μακράν, αἰωνίως
μακράν μου θὰ μείνῃ.
Ἐντὸς τῆς οἰκίας
ἢ ἔξω κυττάζω,
ἐκεῖνον γυρεύω,
ἐκεῖνον φωνάζω.
Ἡ εὔχαρις ὄψις
τὸ ἀνάστημά του
τὸ λάμπον του θλέμμα,
τὸ μειδίαμά του
Καὶ ἡ λαλιά του
ἡ θλη μαγεία,
κ' ἡ χεὶρ ἡ γλυκεῖα!
Ὦ, τὸ φίλημά του!
Γογγύζ' ἡ καρδία μου
ἐσθέσθ' ἡ εἰρήνη·
Μακράν αἰωνίως
κ' ἐκείνη θὰ μείνῃ.
Τὸν θέλω νὰ ἔλθῃ
νὰ ἔλθῃ καὶ πάλιν,
καὶ νὰ τὸν ἐγκλείσω
εἰς φίλην ἀγκάλην·
Καὶ νὰ τὸν κρατήσω,
καὶ νὰ τὸν φιλήσω,
καὶ στῆθος πρὸς στῆθος
τὸ πνεῦμα ν' ἀφήσω.

(Ἕπεται συνέχεια.)

*) Κατὰ Σολομ. Δ. 5, καθ' ὅσον τὸ βιβλίον τοῦ Σολομῶντος ἦν ἐκ τῶν ὀλίγων, ὧν τὴν ἀνάγνωσιν ἐπέτρεψε, κατὰ τὴν παράδοσιν, τῷ Φαύστῳ τὸ μετὰ τοῦ διαβόλου συμβόλαιον αὐτοῦ. Ἀντὶ ῥόδων τοῦ γερμ. πρωτοτύπου, ὀρθότερα ἑνόμισα τὰ κρῖνα τοῦ Σολομῶντος.

**) Ὁ Γαΐτης ἐν ἐπιστολῇ του μνημονεύει ὅτι τὴν Μαργαρίταν, τὴν ἀγαπητὴν τῶν ἐφηβικῶν ἡμερῶν του, εὗρε ποτὲ καθημένην εἰς τὸ ῥοδάνιον.

ΒΡΑΧΕΙΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΕΝ ΙΣΠΑΝΙΑι.

Ὑπὸ Ἰ. Μ.

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 196 καὶ 197.)

(Συνέχεια.)

Ἐντεῦθεν διηυθύνθην εἰς τὴν παρὰ τὴν μεσημβρινοανατολικὴν ἄκραν τῆς πόλεως κειμένην Βασιλικὴν τῆς Ἀτόχας (Atocha). Τὸ οἰκοδόμημα εἶναι παπαλαιωμένον καὶ ἡ ἐσωτερική αὐτοῦ διακόσμησις μετρία. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ δεικνύεται μία θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Θεοτόκου ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ. Ἐν αὐτῇ γίνονται αἱ στέψεις τῶν βασιλέων, καὶ εὕρηνται οἱ τάφοι τοῦ Παλάφωξ, τοῦ Ναρβάεζ, τοῦ Πρίμ, τοῦ Κόγχα καὶ ἄλλων.

Μετὰ μεσημβρίαν ἐπεσκεψάμην τὸ δεύτερον τὸ Βασιλικὸν μουσεῖον. Εἶναι λυπηρόν, ὅτι αἱ εἰκόνες δὲν ὑπάρχουσι τεταγμέναι κατὰ τοὺς ἐπ' αὐτῶν σημειουμένους ἀνιόντας ἀριθμούς, ὅπως δύνηται τις τῇ ὁδηγίᾳ τῶν ἐντύπων καταλόγων νὰ εὑρίσκῃ εὐκόλως ὅσας εἰκόνας ἐπιθυμεῖ νὰ προσεχῶς.

Ὁλόκληρον τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου διῆλθον οἰκουρῶν ἕνεκα κρυολογήματος. Εὐτυχῶς, ἔχων τὸ δωμάτιόν μου ἀκριβῶς ἄνωθεν τῆς μεγάλης εἰσόδου τοῦ ξενοδοχείου, ἠδυνάμην νὰ διέρχωμαι τὰς ὥρας παρατηρῶν τὴν ἐν τῇ πλατείᾳ μεγάλην κίνησιν καὶ ζωήν.

Ἄνευ ὑπερβολῆς δυναταί τις ν' ἀποφανθῇ, ὅτι ἡ πλατεῖα τοῦ Ἡλίου εἶναι ἡ καρδία τῆς μητροπόλεως τῆς Ἱσπανίας. Εἰς αὐτὴν συρρέουσι καὶ συνωθοῦνται ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας οὐ μόνον οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν αὐτῇ παρεπιδημοῦντες ἐπαρχιῶται καὶ ξένοι. Αἱ ὀξεῖαι φωναὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν

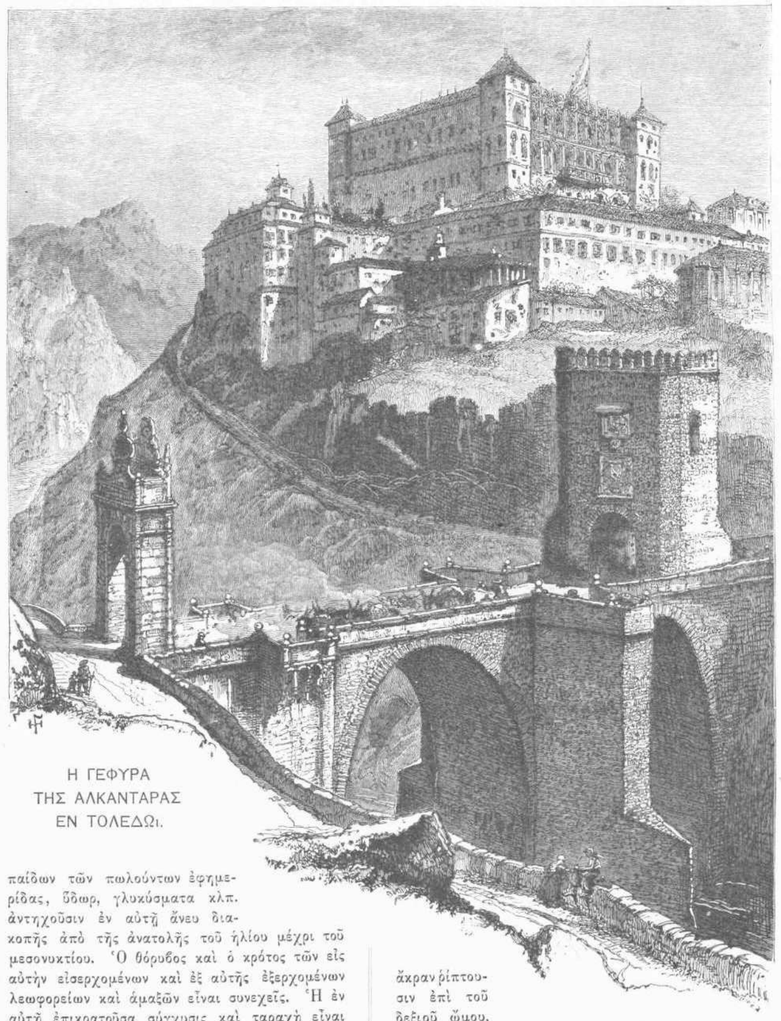

Η ΓΕΦΥΡΑ
ΤΗΣ ΑΛΚΑΝΤΑΡΑΣ
ΕΝ ΤΟΛΕΔΩι.

παίδων τῶν πωλούντων ἐφημερίδας, ὕδωρ, γλυκύσματα κλπ. ἀντηχοῦσιν ἐν αὐτῇ ἄνευ διακοπῆς ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου μέχρι τοῦ μεσονυκτίου. Ὁ θόρυβος καὶ ὁ κρότος τῶν εἰς αὐτὴν εἰσερχομένων καὶ ἐξ αὐτῆς ἐξερχομένων λεωφορείων καὶ ἁμαξῶν εἶναι συνεχεῖς. Ἡ ἐν αὐτῇ ἐπικρατοῦσα σύγχυσις καὶ ταραχὴ εἶναι ἀπερίγραπτος. Καὶ ὅμως ὁ ξένος εἰς τοιαῦτα κέντρα σπεύδει, ὅπως ἐκ τοῦ προχείρου, οὕτως εἰπεῖν, διΐδῃ τὸν τύπον καὶ χαρακτῆρα τῶν κατοίκων τῆς χώρας, ἣν ἐπισκέπεται.

Παρατηρῶν μετὰ προσοχῆς τὴν μεγάλην ἐκείνην συρροὴν ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Ἡλίου ἐπείσθην, ὅτι ὅλοι οἱ Ἱσπανοὶ δὲν εἶναι μελαγχροινοί, οὔτε ἐξενίκησε παρ' αὐτοῖς ὁ ἀραβικὸς τύπος. Αἱ μὲν γυναῖκες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔχουσι τὸ ἀνάστημα μικρόν, τὸ δέρμα μελάγχρουν καὶ λεπτόν, τὸ πρόσωπον στρογγύλον μᾶλλον ἢ ὠοειδές, τοὺς ὀφθαλμοὺς μέλανας καὶ μεγάλους, τὰς ὀφρῦς δασείας, μακρὰς καὶ ἀψιδοειδεῖς. Περιβάλλονται συνήθως μέλαιναν ἐσθῆτα, καὶ τὴν κεφαλὴν καλύπτουν διὰ μέλανος σηρικοῦ τριχάπτου, ὅπερ δίδει εἰς αὐτὰς τὴν ἐμπρέπουσαν εἰς τὰς γυναῖκας σεμνὴν καὶ σοβαρὰν ὄψιν. Οἱ ἄνδρες εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπίσης μελαγχροινοί, ἔχουσι τὸ ἀνάστημα μέτριον καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς μεγάλους καὶ μαύρους. Φέρουσι μέγαν καὶ πολύπτυχον ἐπενδύτην, οὗ τὴν ἀριστερὰν ἄκραν ρίπτουσιν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου, καὶ οὕτω καλύπτουσι τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, τὸ στῆθος, τὸν τράχηλον καί, ἐνίοτε, καὶ αὐτὸ τὸ στόμα, καὶ βαδίζουσι μετὰ πολλῆς σοβαρότητος καὶ νωχελίας.

Καίτοι εἰς τὰς φλέβας τῶν Ἱσπανῶν ῥέει ἄφθονον τὸ αἷμα τῆς Ἀραβικῆς φυλῆς, οὐχ ἧττον φυσικῶς ἐκπίπτουσι καὶ παραχμάζουσι καὶ αὐτοὶ καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι πεπαλαιωμένοι εὐρωπαϊκοὶ λαοί. Πάντες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἔχουσι τὰ χείλη λίαν πελιδνά, ὡσανεὶ ἦσαν ἀναιμικοί. Τὴν γενικὴν ταύτην καχεξίαν, τοὐλάχιστον τῶν κατοίκων τῆς Μαδρίτης, ἀποδοτέον ἴσως ἐν μέρει καὶ εἰς τὸ ἄθλιον αὐτῆς κλίμα. Ἡ πόλις αὕτη, κειμένη ἐπὶ πεδιάδος ἀμμώδους καὶ πετρώδους, ξηρᾶς καὶ ἀγόνου, ἄνευ ὑδάτων, ἄνευ δένδρων, ἄνευ χλόης, καὶ εἰς ὕψος 1970 ποδῶν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, εἶναι ἐκτεθειμένη τὸν μὲν χειμῶνα εἰς τοὺς ὀξεῖς καὶ παγετώδεις ἀνέμους τοὺς πνέοντας ἐκ τῶν χιονοσκεπῶν ὀρέων τῆς Γουαδαρράμας, τὸ δὲ θέρος εἰς φλογερὸν ἥλιον καὶ κονιορτοὺς ἀδιαλείπτους. Ὅτε προσεβλήθην ὑπὸ στηθικοῦ κατάρρου καὶ ἐλαφροῦ πυρετοῦ, ὅστις μικροῦ δεῖν διέκοπτε καὶ ἐματαίου τὴν περαιτέρω περιήγησίν μου, τότε ἠδυνήθην νὰ ἐξηγήσω τὴν μεγάλην φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν, μεθ' ἧς ἄνδρες καὶ γυναῖκες περιεχαράκουν διὰ θερμῶν καὶ βαρέων ἐνδυμάτων τὸ στῆθος καὶ τὸν λαιμόν.

Δ'.

Τὸ Τολέδον.

Τῇ 13η Μαρτίου ἐγερθεὶς ὄρθρου βαθέος προηρίστησα, ἔγραψα ὀλίγας ἐπιστολάς, καὶ ἔπειτα ἐπιβὰς ὀχήματος διηυθύνθην εἰς τὸν μεσημβρινὸν τῆς πόλεως σιδηροδρομικὸν σταθμόν, ὅπως ἀπέλθω εἰς τὸ Τολέδον. Τὰς αἰθούσας τοῦ σταθμοῦ καὶ τοὺς διαδρόμους καὶ τὰς ἀποβάθρας εὗρον πλήρεις κονιορτοῦ καὶ γυμνὰς σχεδὸν ἀνακλίντρων καὶ ἐδρῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο Κυριακὴ καὶ ὁ καιρὸς εὔδιος, πολλοὶ ἦσαν οἱ σπεύσαντες εἰς τὸν σταθμόν, ὅπως ζητήσωσιν ἔξω τῆς πολυταράχου πρωτευούσης ἀνάπαυσιν ἐκ τῶν κόπων τῆς ληξάσης ἑβδομάδος. Ὅλη σχεδὸν ἡ ἁμαξοστοιχία ἦτο πλήρης. Ἐν τῇ ἁμάξῃ, εἰς ἣν εἰσῆλθον, εἶχον ἀπέναντί μου τέσσαρας νέους καθαροῦ ἱσπανικοῦ τύπου, οὓς κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπέλαβον γραμματεῖς ἐμπορικῶν καταστημάτων, ὕστερον ὅμως ἔμαθον παρὰ τῶν ἰδίων, ὅτι ἦσαν ὑπάλληλοι πρεσβειῶν κρατῶν τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς. Ἀνεγίνωσκον τὸ σύγγραμμα τοῦ Γαλάτου Θεοφίλου Γωτιέ, "Περιήγησις ἐν Ἱσπανίᾳ", καὶ πολὺ συχνὰ ἐξερρήγνυντο εἰς γέλωτα διὰ τὰς ἐν αὐτῷ εὐφυολογίας. Εἶχον τὰς ὄψεις γλυκείας καὶ τοὺς τρόπους εὐγενεῖς. Ἀποτείναντές μοι τὸν λόγον, μοὶ εἶπον ὅτι δὲν ἦσαν εὐχαριστημένοι ἐκ τῆς ἐν Μαδρίτῃ διαμονῆς των, καὶ ὅτι αἱ ἐν Ἀμερικῇ Ἱσπανικαὶ ἀποικίαι πολὺ ὑπερηκόντισαν τὴν μητρόπολίν των καὶ πολιτικῶς καὶ κοινωνικῶς. Ἐξέφρασαν δὲ τὴν εὐχήν, ὅπως ἴδωσιν ἐγκαθιδρυόμενον καὶ ἐν Ἱσπανίᾳ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα.

Ἡ διατρεχομένη χώρα, οὖσα τὸ πλεῖστον ξηρὰ καὶ ἄγονος, οὐδόλως ἐκίνει τὸ ἡμέτερον ἐνδιαφέρον. Τοὐναντίον μάλιστα ἡ ψυχρὰ αὐτῆς μονοτονία ἤρξατο νὰ διεγείρῃ ἐν ἡμῖν καί τινα δυσαρέσκειαν. Εὐτυχῶς ὅμως αὕτη ἐπὶ μακρὸν δὲν διήρκεσε. Διότι μετὰ τρίωρον ὡς ἔγγιστα ἁμαξηλασίαν ἐπεφάνη ἐνώπιον ἡμῶν τὸ πολυύμνητον Τολέδον καθήμενον μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ, βραχώδους καὶ ἀνωμάλου, οὗ τὰς ἀποκρήμνους ἀνατολικάς, μεσημβρινὰς καὶ δυτικὰς βάσεις περιβρέχει ὁ Τάγος ποταμός.

Τὸ Τολέδον εἶναι μία τῶν ἀρχαιοτάτων πόλεων τῆς Ἱσπανίας. Ὑπῆρξε πρωτεύουσα τῶν Γότθων καὶ τῶν Ἀράβων βασιλέων, καὶ ἐξίκετο εἰς τοιαύτην ἀκμήν, ὥστε ἐπὶ τῆς Ἀραβικῆς δυναστείας εἶχε 200,000 κατοίκων. Διετέλεσε καὶ εἰσέτι διατελεῖ ἕδρα τῶν μητροπολιτῶν τῆς Ἱσπανίας. Προϊόντος τοῦ χρόνου εἰς τοσαύτην ἐξέπεσε παρακμήν, ὥστε σήμερον μόλις ἀριθμεῖ 20,000 πληθυσμοῦ, καὶ χρησιμεύει μόνον ὡς πολύτιμον ἱστορικὸν μνημεῖον παρελθόντων μακρῶν αἰώνων.

Μετὰ τὴν εἴσοδον τῆς ἁμαξοστοιχίας εἰς τὸν

σταθμὸν ἐξῆλθον μετὰ σπουδῆς ἐκ τῆς ἁμάξης καὶ εἰσῆλθον ἐν τάχει εἰς τὸ ἁμάξωμα ἀναχωροῦν πρῶτον λεωφορεῖον. Διήλθομεν διὰ τῆς ἐπὶ τῶν ἀποκρήμνων ὀχθῶν τοῦ Τάγου ἱδρυμένης ὡραίας ἀραβικῆς γεφύρας τῆς Ἀλκαντάρας, ἔπειτα ἀναβάντες ἐπ' ὀλίγον εἰσήλθομεν εἰς τὴν πόλιν διὰ τῆς περιωνύμου πύλης τοῦ Ἡλίου, ἥτις εἶναι ἀληθῶς ἀριστούργημα τῆς ἀραβικῆς τέχνης. (Ὅρα τὰς εἰκόνας.) Μετ' ὀλίγον ἐφθάσαμεν εἰς εὐρέα δώματα, ὅθεν τὸ πανόραμα ἦτο ἐξαίσιον. Ἐντεῦθεν βλέπει τις κάτω μὲν ἐν τῷ βάθει τὸ ῥεῦμα τοῦ Τάγου ὁρμητικὸν καταχρημνιζόμενον διὰ μέσου ἀγρίων ἐκ γρανίτου βράχων· ἀνωτέρω δὲ τὰς περιζωννυούσας τὸ Τολέδον ἀπεράντους ἀρχαίας ἀραβικὰς ἐπάλξεις μετὰ τῶν ὑψηλῶν αὐτῶν πύργων καὶ τῶν ὡραίων πυλῶν, καὶ ὑψηλότερον τὰ ἐπιστέφοντα αὐτὸ κατάστιλπνα κωδωνοστάσια τῶν Ναῶν καὶ τῶν μοναστηρίων. Τὸ θέαμα ἐντεῦθεν δύναται νὰ περιπλανᾶται πανταχόσε εἰς εὐρύτατον ὁρίζοντα καταλήγοντα εἰς ὄρη φαιὰ ἢ λόφους ἐρυθροειδεῖς. Ἐν τούτοις εἰσήλθομεν ἤδη εἰς τὴν κυριωτάτην τῆς πόλεως πλατεῖαν, τὸ ἀρχαῖον Ζοκοδόβερ. Ἐνταῦθα ἀφεὶς τὸ λεωφορεῖον διηυθύνθην διὰ στενοτάτης λιθοστρώτου ὁδοῦ εἰς τὸν καθεδρικὸν Ναόν.

Τούτου ἡ οἰκοδομὴ ἤρξατο τῷ 1227 καὶ διήρκεσεν ἐπὶ δύο καὶ ἥμισυν αἰῶνας. Ἡ ἐξωτερική αὐτοῦ ὄψις, κοσμουμένη διὰ πέντε πυλῶν μετὰ πλουσίων γλυφῶν καὶ ἀγαλματίων, καὶ διὰ τοῦ κομψοῦ ὀκταγώνου θόλου τοῦ Μοζαραβικοῦ παρεκκλησίου καὶ τοῦ ὑψηλοῦ κωδωνοστασίου, εἶναι μεγαλοπρεπής. Τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ διαιρεῖται εἰς πέντε μεγάλους χορούς, καὶ τὸν μέγαν ὄγκον τοῦ οἰκοδομήματος ὑποβαστάζουσιν 88 παχύταται στῆλαι συγκείμεναι ἑκάστη ἐκ 16 συσσωματουμένων κιόνων. Ἑβδομήκοντα πέντε θυρίδες μετὰ κεχρωματισμένων ὑάλων φωτίζουσιν αὐτόν. Ἐν τῷ μέσῳ κεῖνται ἀπέναντι ἀλλήλων τὸ ἱερὸν καὶ ὁ χορός. Πάντα δὲ τὰ περὶξ τοῦ οἰκοδομήματος πληροῦσι πλούσια παρεκκλήσια. Τὸ περὶ τὸ θυσιαστήριον Εἰκονοστάσιον (Retable) εἶναι ἐξειργασμένον ὁλόκληρον ἐκ ξύλου λάρικος. Διαιρεῖται διὰ πέντε γείσων εἰς τέσσαρα τμήματα. Εἶναι κεχρυσωμένον καὶ ἐζωγραφημένον πολυτελῶς καὶ πλῆρες ἀγαλμάτων, κιονίσκων, σηκῶν, δικτυωτῶν καὶ ἄλλων γλυφῶν καὶ κοσμημάτων λεπτοτάτης καὶ πλουσίας τέχνης. Ἐφ' ἑκατέρων τῶν πλευρῶν αὐτοῦ κεῖνται ἐπάλληλοι τάφοι βασιλικοί. Τὴν ὀπισθίαν καὶ ἐξωτερικὴν ἀνατολικὴν ὄψιν τοῦ ἱεροῦ καλύπτει ἰδιόρρυθμον καὶ ὅλως πρωτότυπον τέχνης προϊόν. Σύμπλεγμα μαρμαρίνων καὶ ὀρειχαλκίνων ἀγαλμάτων, ἑλίκων, κορωνίδων, δικτυωτῶν, κιονοκράνων, νεφελῶν καὶ ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐμποιεῖ παράδοξον ἐντύπωσιν εἰς τὸν θεατήν. Τὸ πολύπλοκον τοῦτο ἔργον ὀνομάζεται διαφανὲς παραπέτασμα, διότι κατὰ τὸ ἀρχικὸν σχέδιον προώριστο νὰ ᾖ διαφανές, ὅπως δι' αὐτοῦ φαίνεται τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θυσιαστηρίου.

Ὁ ἀπέναντι τοῦ ἱεροῦ κείμενος χορὸς ἔχει τρεῖς ἑκατέρωθεν στίχους καθεδρῶν Πρεσβυτέρων ἐκ ξύλου λάρικος μετ' ἐγγλύφων καὶ ἀναγλύφων τῆς καθαρωτάτης καὶ τελειοτάτης Γοτθικῆς τέχνης. Ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ὑψοῦται μεγαλοπρεπὴς ὁ θρόνος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Στίλβοντες κίονες ἐξ ἰάσπιδος περιστέφουσι τὴν θαυμασίαν ταύτην ξυλουργίαν.

Ὑπὸ τὴν μεγάλην ἀψίδα τοῦ ὅλου Ναοῦ κεῖται τὸ παρεκκλήσιον τοῦ ἁγίου Ἰάγου, ἐν ᾧ εὕρηνται οἱ ἐξ ἀλαβάστρου ὡραῖοι τάφοι τοῦ Ἀλβάρου καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ. Περαιτέρω πρὸς τὰ δεξιὰ ὑπάρχει τὸ παρεκκλήσιον τῶν Νέων Βασιλέων, ἐν ᾧ εὕρηνται οἱ τάφοι Ἑρρίκου τοῦ Β'. καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, Ἰωάννου τοῦ Β'. καὶ Ἑρρίκου τοῦ Γ'.

Ἐν τῇ βορείᾳ πλευρᾷ τοῦ Ναοῦ κεῖται ὁ ναΐσκος τῆς Παρθένου περιβεβλημένος ὁλόκληρος ἐξ ἰάσπιδος καὶ πορφύρου μετὰ ῥωγμῶν κιτρίνων καὶ ἰοειδῶν. Ἐν αὐτῷ, ἐκτὸς ἄλλων πολλῶν πλουσίων κειμηλίων, ὑπάρχει μέγα ἄργυροῦν ἄγαλμα τῆς Παναγίας ζωγίζων μυριάδας στατήρων καὶ τιμώμενον πολλοῦ.

Ἐν τῇ μεσημβρινῇ ἄκρᾳ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ Ναοῦ κεῖται τὸ πασίγνωστον Μοζαραβικὸν παρεκκλήσιον, οὗ ἡ οἰκοδομὴ καὶ τὸ ὄνομα ἔσχον τοιαύτην τὴν ἀφορμήν. Ὅτε μετὰ διετῆ πολιορκίαν οἱ κάτοικοι τοῦ Τολέδου ἠναγκάσθησαν νὰ παραδώσωσι τὴν πόλιν εἰς τοὺς Ἄραβας, ἐπέτυχον μεταξὺ ἄλλων καὶ τὴν παραχώρησιν νὰ κρατηθῶσιν ἐξ ἐκκλησίαι πρὸς χρῆσιν τῶν χριστιανῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐπεθύμουν νὰ παραμείνωσιν ἐν ταῖς ἰδίαις ἑστίαις. Οὕτως ἡ χριστιανικὴ πίστις ἐπὶ τέσσαρας ὅλους αἰῶνας, καθ' οὓς διήρκεσεν ἡ ἀραβικὴ κατάκτησις, διεσώθη ἐν Τολέδῳ, καὶ οἱ πιστοὶ μείναντες ὠνομάσθησαν Μοζάραβες, ἤτοι μεμιγμένοι τοῖς Ἄραψιν. Ἀλλὰ καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς ἐν χρήσει Τελετουργικὸν ἐκλήθη Μοζαραβικόν. Ὅτε δὲ τὸ Τολέδον ἀπηλλάγη τῆς ἀραβικῆς δυναστείας, ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Πάπα Ῥιχάρδος καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀλόνζος ὁ ΣΤ'. ἐπειράθησαν ν' ἀντικαταστήσωσι τὸ εἰρημένον Μοζαραβικὸν τελετουργικὸν διὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Γρηγοριανοῦ.

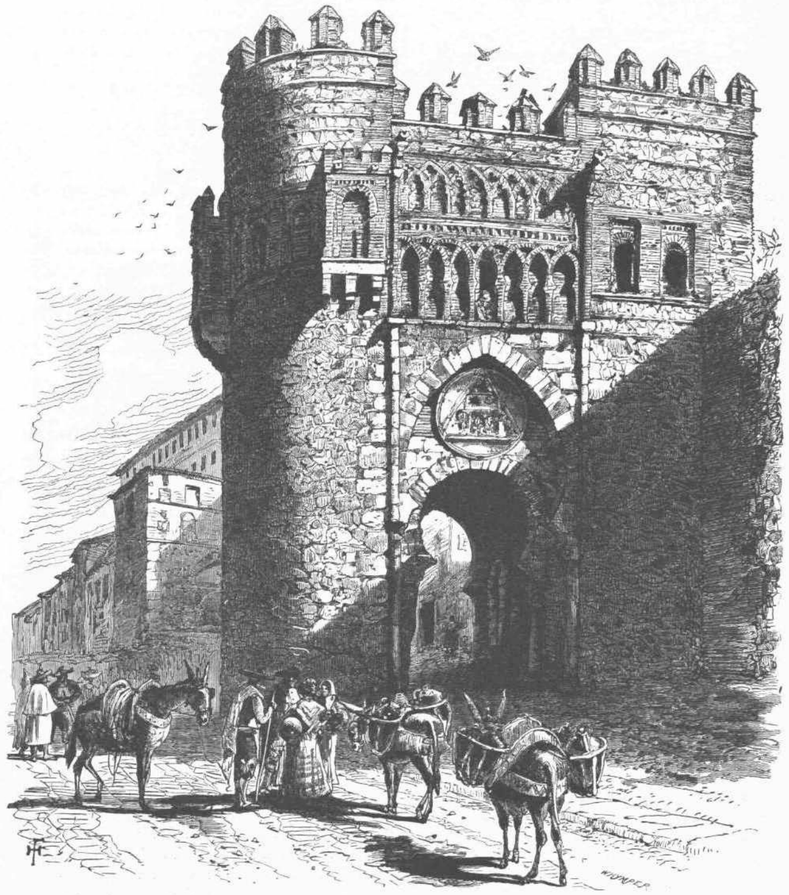

Η ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΕΝ ΤΟΛΕΔΩι.

Ἀλλὰ κλῆρος καὶ λαὸς ἔδειξαν τοσαύτην ἀντίστασιν, ὥστε τὸ ἐγχείρημα τοῦ Πάπα καὶ τῆς αὐλῆς ἐγκατελείφθη, καὶ τὸ Μοζαραβικὸν τελετουργικὸν διετηρήθη. Ἀλλά, προϊόντος τοῦ χρόνου, τὸ κείμενον αὐτοῦ τόσον κατήντησεν ἀκατανόητον, ὥστε οὔτε ἱερεὺς εὑρίσκετο νὰ τελέσῃ τὴν Μοζαραβικὴν λειτουργίαν, οὔτε χριστιανὸς ν' ἀκροασθῇ αὐτῆς. Ἐν τούτοις πρὸς παράτασιν συνηθείας τοσοῦτον ἀξιομνημονεύτου ὁ περιώνυμος Καρδινάλιος Χιμένης, Ἀρχιεπίσκοπος Τολέδου, ἔκτισεν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τὸ Μοζαραβικὸν παρεκκλήσιον, μετέφρασε καὶ ἐξετύπωσε διὰ κοινῶν στοιχείων τὸ διὰ Γοτθικῶν χαρακτήρων γεγραμμένον Μοζαραβικὸν τελετουργικόν, καὶ ὥρισεν ἰδιαιτέραν τάξιν ἱερέων, ὅπως τελῇ αὐτό.

Τὸ Μοζαραβικὸν παρεκκλήσιον εἶναι κεκοσμημένον δι' ἀξιοσπουδάστων Γοτθικῶν τοιχο-

γραφιῶν παριστωσῶν μάχας μεταξὺ τῶν Τολεδίων καὶ τῶν Ἀράβων κλπ. Τὸ πολυτιμότερον ὅμως τῶν ἐν αὐτῷ κειμηλίων εἶναι μία εἰκὼν τῆς Παναγίας ἐκ μωσαϊκοῦ, ἥτις κατά τε τὴν διαγραφὴν καὶ τὸν χρωματισμὸν ἁμιλλᾶται πρὸς τὰς ὡραιοτάτας εἰκόνας τῆς Ἰταλικῆς σχολῆς. Ταύτην ἠγόρασεν ἐν Ῥώμῃ τῷ 1797 ὁ Καρδινάλιος Λορενζάνας.

Ἀλλ' ἀπηύδησαν πλέον καὶ ἡ ὅρασις καὶ ὁ νοῦς καὶ οἱ πόδες μου, καὶ ὁ στόμαχος ἤρξατο νὰ γίνεται πολὺ ἐνοχλητικός. Ἔσπευσα λοιπὸν εἰς τὸ ἐγγὺς τῆς πλατείας Ζοκοδόβερ ξενοδοχεῖον τοῦ Λίνου, ὅπως ἀναπαυθῶ ὀλίγον καὶ καταπαύσω τὴν πεῖνάν μου. Ἐν ᾧ δὲ ἠρίστων μετὰ σπουδῆς, ὅπως μετ' ὀλίγον ἐπαναλάβω τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἐπιλοίπων ἐπιλέκτων μνημείων τῆς πόλεως, ἤκουσα κατὰ συγκυρίαν ἑνὸς τῶν συνδαιτυμόνων λέγοντος, ὅτι ἐξενίζετο παρὰ τῷ ἀρχιεπισκόπῳ ὁ ἐπίσημος ῥήτωρ Καστελάρ, καὶ ὅτι περὶ τὴν 2½ ὥραν ἔμελλε ν' ἀνοιχθῇ τὸ ἐν τῷ καθεδρικῷ Ναῷ θησαυροφυλάκιον, ὅπως ἐπιδειχθῇ αὐτῷ ὁ ἐν τούτῳ ἐγκλειόμενος ἀμύθητος θησαυρός. Τοῦτο ἀκούσας ἐσκέφθην πάραυτα, ὅτι, ἂν ἔσπευδον ἀμέσως νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ λοιπὰ ἄξια λόγου μνημεῖα τῆς πόλεως καὶ ἐν τῇ ῥηθείσῃ ὥρᾳ νὰ εὑρεθῶ ἐν τῇ Μητροπόλει, θὰ ἠδυνάμην κατὰ πᾶσαν πιθανότητα νὰ συμπεριληφθῶ εἰς τὴν συνοδίαν τοῦ Καστελὰρ καὶ νὰ ἴδω τὸν περίπυστον ἐκκλησιαστικὸν πλοῦτον.

Ἀφεὶς ἡμιτελὲς τὸ λιτὸν ἄριστόν μου ἐξῆλθον τοῦ ξενοδοχείου, καὶ μετὰ δύο βήματα βλέπω ἐνώπιόν μου νέον μελάγχρουν καὶ κατεσκληκότα καὶ δυσειδέστατον, προτείνοντά μοι διά τινων οἰκτρῶς ἠκρωτηριασμένων γαλλικῶν λέξεων νά με ὁδηγήσῃ. Ἐγώ, ἔχων ἀπόλυτον ἀνάγκην οἰκονομίας χρόνου, προθύμως ἐδέχθην τὴν πρότασίν του, καὶ οὕτως ὡδηγήθην πρῶτον εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῶν Βασιλέων.

Αὕτη κεῖται ὑπὲρ τὸν Τάγον ποταμὸν καὶ ἐγγὺς τῆς γεφύρας τοῦ ἁγίου Μαρτίνου. Τὸ ἐξωτερικὸν αὐτῆς ἐνεποίησέ μοι παράδοξον ἐντύπωσιν. Ἔχει ὄψιν μᾶλλον δεσμωτηρίου ἢ Ναοῦ. Ἐκτὸς πολλῶν ἀγαλμάτων βασιλέων, τοὺς τοίχους αὐτῆς ἄνωθεν ἕως κάτω καλύπτουσιν ἑκατοντάδες παχειῶν ἀλλ' οὐχὶ πολὺ μακρῶν σιδηρῶν ἁλύσεων κρεμαμένων ἀπὸ κρίκων. Δι' αὐτῶν ἐκρατοῦντο δέσμιοι οἱ χριστιανοὶ οἱ ἐλευθερωθέντες μετὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς Γρενάδης, καὶ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἀξιομνημονεύτου τούτου γεγονότος κοσμοῦσι σήμερον τοὺς τοίχους τῆς εἰρημένης ἐκκλησίας. Ὁ Γοτθικὸς οὗτος ναός, κτισθεὶς τῷ 1477, εἶναι μονόχορος καὶ ἐπιστεγάζεται δι' ἑξαγώνου θόλου. Κοσμεῖται δὲ δι' ἀναγλύφων λεπτοτάτης Γοτθικῆς τέχνης. Ἡ παρακειμένη ἐρειπωμένη μονὴ ἦτο ἐπίσης ἀριστούργημα τέχνης Γοτθικῆς.

Οὐχὶ μακρὰν τοῦ ἱεροῦ τούτου μνημείου κεῖται ἡ κατ' ἀρχὰς μὲν οὖσα ἑβραϊκὴ Συναγωγή, ἔπειτα δὲ μετατραπεῖσα εἰς Ὀθωμανικὸν τέμενος καὶ τέλος μετασκευασθεῖσα εἰς ἐκκλησίαν. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ οἰκοδομήματος τούτου ἔχει ὄψιν ἐντελῶς ἀνατολικήν. Οἱ κίονες εἶναι λεπτοὶ μετὰ κιονοκράνων κιδαριοειδῶν, αἱ ἀψῖδες τουρκικαί, ἡ στέγη ἐκ κέδρου τοῦ Λιβάνου, οἱ τοῖχοι κεχρυσωμένοι, καὶ τὰ πάντα πλήρη ἐξ ἀραβικῶν ῥητῶν τοῦ Κορανίου.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΣ

εἴς τινα τῆς ἐν τῷ Literarisches Centralblatt δημοσιευθείσης κρίσεως περὶ τῆς πρῶτον ἤδη ἐκ χειρογράφου ἐκδοθείσης Ἑρμηνείας Εὐθυμίου τοῦ Ζιγαβηνοῦ.

Ὡς γνωστὸν ἤδη τοῖς ἡμετ. ἀναγνώσταις, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος πρῴην Πατρῶν καὶ ἐλλόγιμος Καθηγητὴς κ. Νικηφόρος Καλογερᾶς ἐξέδωκε πρὸ μικροῦ σπουδαιότατον δίτομον Σύγγραμμα, περιέχον τὴν οὔπω ἐγνωσμένην Ἑρμηνείαν τῶν τῆς κ. Διαθήκης Ἐπιστολῶν τοῦ περιφήμου Εὐθυμίου τοῦ Ζιγαβηνοῦ. Περὶ τῆς ἐξόχου τοῦ ἔργου τούτου ἀξίας καὶ ἔγραψαν ἤδη πολλοί, καὶ πλεῖστοι πάντως μέλλουσι γράψαι. Ὥστε ἡμῖν περὶ τούτου ἐνταῦθα οὐ πρόκειται. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐν τῇ ἡμετ. πόλει ἐκδιδομένη ἐπιστημονικὴ ἐφημερὶς Centralblatt (Σεπτεμβρ. 24, Ἀριθ. 39) ἐδημοσίευσε κρίσιν τινά, καθαπτομένην ἔν τισιν ὅλως ἀδίκως τῆς ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου γενομένης λαμπρᾶς τοῦ ἔργου τούτου ἐκδόσεως, καλὸν ἡμῖν ἔδοξεν ἐν ὀλίγοις ἀνασκευάσαι ταῦτα.*)

Ὁ ἐπικριτὴς ἄρχεται τοῦ τῆς ἐπικρίσεως ἔργου, λαμπρῶς προοιμιαζόμενος οὑτωσίν.

"Ἡ ἀξία τῆς Ἑρμηνείας τοῦ Εὐθυμίου Ζιγαβηνοῦ εἰς τὰ Εὐαγγέλια ἐστὶν ἀνεγνωρισμένη. "Ὅθεν ἐν μεγίστῃ τῇ ἀγαλλιάσει δεξιούμεθα τὴν πρωτοφανῆ δημοσίευσιν τῆς Ἑρμηνείας αὐτοῦ εἰς τὰς Ἐπιστολὰς τοῦ Παύλου, ἥτις ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου πρῴην Πατρῶν καὶ Καθηγητοῦ κ. Νικηφόρου Καλογερᾶ ἔν τινι τῆς ἐν Ῥώμῃ Κασανατείας Βιβλιοθήκης (Bibliotheca Casanatensis) κώδικι τῷ 1879 ἀνακαλυφθεῖσα, προσφέρεται πρὸς ἡμᾶς ἐνταῦθα ἐν περιβολῇ ἐπιβλητικωτάτῃ."

Παραλειπομένων ἐν τῷ μεταξὺ τινῶν, ἐξακολουθεῖ ὁ ἐπικρίνων.

"Ἐν τῷ τοῦ Β'. Τόμου τίτλῳ πρέπον ἐνόμισεν (ὁ Ἐκδότης) ἐπαναλαβεῖν τὸ διπλοῦν τοῦ Α'. τόμου λάθος, ὅπως τὸ ὅλον περιεχόμενον φανῇ ὡς νεοφανὲς καὶ ἐκ τοῦ Εὐθυμίου προερχόμενον."

Ἐνταῦθα παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ πεπαιδευμένος ἐπικριτὴς ἀπὸ τῆς περιωπῆς τῆς ἱερᾶς ἀληθείας ἐξολισθαίνει ἀναξίως καὶ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ Σεβ. Ἐκδότου εἰς ὑπερβάλλουσαν ταπεινότητα. Κατὰ τὴν τοῦ Ἐκδότου κρίσιν πρῶτος τοῦ κώδικος ἐμνήσθη Λέων ὁ Ἀλλάτιος· καὶ δὴ οὕτως, ὡς περιέχοντος τὴν τοῦ Εὐθυμίου Ἑρμηνείαν εἰς τὰς Ἐπιστολὰς τοῦ Παύλου καὶ τὰς Καθολικάς (ὅρ. Τομ. Β'., σελ. γ'. σημ. α'.). Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀλλατίου, ὅ ἐστιν ἀπὸ ἐτῶν 200, τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν. Πάντες δ' οἱ κατόπιν λόγον περὶ αὐτοῦ ποιησάμενοι ἐδημοσίευον ἀορίστως, ὅτι οὗτος εὑρίσκεται ἐν Ῥώμῃ καὶ περιέχει τὴν Ἑρμηνείαν τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου καὶ τῶν Καθολικῶν (ὅρ. Τομ. Α'., σελ. ξβ'., σημ. α'.). Ὅτε δὲ τοῦτον ἐν τῇ μοναστηριακῇ Βιβλιοθήκῃ ἀνεκάλυψεν ὁ Σεβ. Ἐκδότης, ἀνέγνω ἐν ἀρχῇ του κώδικος λατινιστὶ γεγραμμένην τήνδε τὴν σημείωσιν, ἣν ὑπολαμβάνει ὡς γραφεῖσαν διὰ χειρὸς αὐτοῦ τούτου τοῦ Ἀλλατίου (ὅρ. Τόμ. Β'., σελ. γ'., σημ. α'.)· "Singulae vero (αἱ προσημειωθεῖσαι δῆλον ὅτι Ἐπιστολαὶ τοῦ τε Παύλου καὶ αἱ Καθολικαὶ μετὰ τῆς ἑρμηνείας αὐτῶν) habentur cum expositionibus Patrum Graecorum, sed praecipue S. Johannis Chrysostomi Collectore Euthymio Monacho Zigabeno."

Ἆρα καὶ ὁ Ἐκδότης μετὰ πάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐξέλαβε τὰς Καθ. Ἐπιστολὰς ὡς τοῦ Εὐθυμίου ἔργον. Τί δ' ἆρα; ὅτε κατόπιν ἔμαθεν, ὅτι τοῦτο οὐκ ἦν ἀληθές (πρβλ. Τόμ. Α'., σελ. β'.) ἐδικαιοῦτο μεταβαλεῖν τὸν τίτλον τοῦ Β'. Τόμου, ὅ ἐστι τὸν τίτλον τοῦ κώδικος; Ἀλλὰ τότε καὶ ὁ σοφὸς Ἐπικριτής, ὁ τὸν Σεβ. Ἐκδότην ἐπιτιμῶν, ὡς μεταδόντα ἐν τῷ κειμένῳ τὴν ἐπιγραφὴν τῆς Α'. Πέτρου Ἐπιστολῆς συντομωτέραν τῆς ἐν τῷ λιθογεγραμμένῳ ὁμοιοτύπῳ κατὰ μίαν πρόθεσιν, τὴν "περὶ", ἐδικαιοῦτο ἐπίσης, ἵνα διπλασιάσῃ τὸν τόνον ἐπὶ ἀνακριβείᾳ. Διότι, νομίζομεν, τὸ ἐπὶ τῇ αὐτῇ πράξει ἐπαινεῖν τε καὶ ψέγειν τοῖς σοφοῖς πρὸ πάντων ἀνοίκειον. Ὤφειλεν ἄρα ὁ ἐκδότης τὸν αὐτὸν τίτλον, ὃν ἐπὶ τοῦ Α'. Τόμου ἐπέγραψεν, ἐπαναλαβεῖν καὶ ἐν τῷ Β'. Ἐπειδὴ πάντες τε οἱ μετὰ τὸν Ἀλλάτιον Συγγραφεῖς ἐπανελάμβανον, ὅτι ἐν Ῥώμῃ σώζεται κῶδιξ, περιέχων τὴν τοῦ Ζιγαβηνοῦ εἰς τὰς τοῦ Παύλου Ἐπιστολὰς καὶ τὰς Καθολικὰς Ἑρμηνείαν (ὅρ. Τομ. Α'., σελ. ξβ'., σημ. α'.), καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ κῶδιξ τοιοῦτον ἑαυτὸν διὰ τῆς ἀνωτέρω λατινικῆς ἐπιγραφῆς ἀνεκήρυττεν, ὁ Σεβ. Ἐκδότης καλῶς ποιήσας δι' ὅλου τοῦ Προλόγου τοῦ Β'. Τόμου ἐξήλεγξεν ἀνυπόστατον τὴν γνώμην ταύτην ὡς πρὸς τὰς Καθ. τοῦ κώδικος Ἐπιστολάς. Αὕτη, νομίζομεν, ἐστὶν ἡ τοῦ πράγματος ὀρθὴ καὶ λογικὴ ἐξήγησις καὶ οὐκ ἐκείνη, ἣν ὁ πεπαιδευμένος ἐπικριτὴς ἀναξίως καὶ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ Ἐκδότου ἐπιτηδεύεται.

"Ἡ ἐν τῷ κώδικι (λέγει ὁ ἐπικριτής) κατάταξις τῶν Ἐπιστολῶν χάριν τῆς τῶν ἀναγνωστῶν εὐκολίας ἐτροποποιήθη κατὰ τὰς συνήθεις τῆς ἁγίας Γραφῆς ἐκδόσεις (Τόμ. Α'., σελ. ξτ'.), ἀλλ' ἠλλοιώθησαν δυστυχῶς καὶ αἱ *ἐπιγραφαὶ* καὶ αἱ *ὑπογραφαί* (;)."

Τί δὲ ἐννοεῖ ὁ Ἐπικριτὴς *ἐπιγραφὰς* λέγων, ἐξηγεῖται αὐτὸς διὰ τῶν ἑξῆς· "ἡ ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ Ἐκδότου ἐπιγραφὴ τῆς Α'. Πέτρου Ἐπιστολῆς ἐστι τῆς ἐν τῷ λιθογεγραμμένῳ ὁμοιοτύπῳ συντομωτέρα κατὰ μίαν πρόθεσιν, τὴν περί."

Ὑπὸ δὲ τὸ ὄνομα *ὑπογραφαὶ* οὐδὲν ἄλλο βούλεται πάντως δηλῶσαι, ἢ τὰ ἐν τῷ τέλει ἑκάστης Ἀποστολικῆς Ἐπιστολῆς τιθέμενα ἀκροτελεύτια, οἷα λ. χ. πρὸς "Ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ. Στίχοι τιβ'."

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὅτι αἱ τοιαῦται *ἐπιγραφαὶ* τῶν κεφαλαίων τῆς παλαιᾶς διαιρέσεως τοῦ κειμένου τῶν Ἐπιστολῶν, ἠλλοιώθησαν, ἐδικαιοῦτο εἰπεῖν ὁ Ἐπικριτής, στηριζόμενος ἐπὶ τῶν παρὰ τοῦ Ἐκδότου λεχθέντων· "ὅπου δὲ τοῦ κώδικος οὐχ ὑπάρχουσιν (αὗται αἱ ἐπιγραφαί), ἐρανισάμενοι ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Εὐθαλίου ἐπιγράφομεν."

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο οὐχὶ ἀπολύτως, ἀλλὰ σχετικῶς καὶ ἐπιφυλακτικῶς. Αἱ *ἐπιγραφαὶ* οὐκ εἰσὶ τοῦ Εὐθυμίου ἔργον, ἀλλὰ τοῦ Εὐθαλίου (ὅρ. Τόμ. Α'., σελ. ξζ'., σημ. α'.). Ὁ δὲ τὸν κώδικα μεταγράψας, θεωρήσας, ὡς φαίνεται, ἀλλοτρίας τῆς τοῦ Ζιγαβηνοῦ γραφίδος τὰς *ἐπιγραφάς*, ποῦ γράφει ταύτας περιληπτικώτερον ἐν τῇ τοῦ κώδικος ὤᾳ, ποῦ περὶ τὴν γραφὴν ἀμελέστερον, ποῦ ἐν ἀκαταλλήλῳ τόπῳ, ποῦ δὲ καὶ παραλείπει ὅλως. Ὁ δὲ Ἐκδότης διὰ τὸ ὁμοιόμορφον ἐκείνας μὲν κατὰ τὸν Εὐθάλιον συμπληρῶν, ταύτας δὲ κατ' αὐτὸν τοποθετῶν ἢ ἐξ αὐτοῦ ἐρανιζόμενος ἐπιγράφει ἁπλῶς. Διότι, εἰπὼν ἐν τῷ Προλόγῳ τὰ εἰκότα, περιττὸν ἔκρινεν ἐν ἑκάστῃ αὐτῶν σημείωσιν ποιεῖν καὶ καταφορτίζειν σημειώσεσιν ἐν οὐ δέοντι τὴν βίβλον.

Ἀλλ' ἔστω· τὴν μέμψιν ταύτην τοῦ ἐπικριτοῦ δικαιολογεῖ ἴσως ὁ ὑπερβάλλων αὐτοῦ ζῆλος εἰς ἀπόδοσιν καὶ ἐν τοῖς ἐπουσιωδεστάτοις τῶν τοῦ κώδικος. Ἀλλὰ πόθεν πρὸς Θεοῦ ἔμαθεν, ὅτι ἠλλοιώθησαν καὶ αἱ *ὑπογραφαί*; τὸν κώδικα ἀνὰ χεῖρας οὐκ εἶχεν, ἵνα συγκρίνῃ. Ὁ Ἐκδότης οὐδὲν οὐδαμοῦ λέγει τι περὶ τούτου· πῶς λοιπὸν οὕτω δογματικῶς, ἀλλ' ἀνεπιστημόνως ἀποφαίνεται;

Ἐκ τῶν ΙΔ'. τοῦ Παύλου Ἐπιστολῶν (διότι περὶ τούτων ἐνταῦθα πρόκειται) τρεῖς μόναι στεροῦνται ἐν τῇ ἐκδόσει ἀκροτελευτίων· ἡ πρὸς Ῥωμαίους, ἡ Α'. πρὸς Θεσσαλονικεῖς καὶ ἡ πρὸς Κολοσσαεῖς. Μία δέ, ἡ Β'. πρὸς Τιμόθεον, ἔχει ροβ' ἀντὶ ροθ' κατὰ τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων τοῦ Εὐθαλίου. Ὤφειλε δ' ὁ Ἐκδότης δηλῶσαι ὅτι ταῦτα λείπουσι καὶ ἐκ τοῦ κώδικος; Ἀλλὰ τίς οὐ νοεῖ τοῦτο, ὅτε βλέπει ταῦτα κείμενα ἐν ταῖς λοιπαῖς Ἐπιστολαῖς; Πλὴν σημειωτέον καλῶς, ὅτι ὁ Ἐκδότης οὐκ ἐπιτιμᾶται διὰ τούτου ἀλλ' ὅτι ἠλλοίωσε ταῦτα, δηλαδὴ τὰς *ὑπογραφάς*, τοῦθ' ὅπερ ἀναληθέστατον.

"Ὅλως ἰδιαιτέρου οἴκτου (Ganz besonders beklagenswerth!) ἄξιον τοῦτο, ὅτι ὁ Ἐκδότης, καίπερ ζωηρῶς αἰσθανόμενος, ὅτι ὁ κῶδιξ αὐτοῦ εἶχε χρείαν συμπληρώσεώς τινος (π. χ. Τόμ. Α'., σημ. 63. Τόμ. Β'., σελ. 399), οὐ φαίνεται σπουδάσας (τοὐλάχιστον οὐδὲν περὶ τούτου λέγει) συγκρῖναι τοῦτον πρὸς τὸ ἐν τῇ τοῦ Μονάχου Βιβλιοθήκῃ χειρόγραφον (τοῦτο κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μαρτυρίαν ἐν Τόμ. Α'., σελ. ξα'. περιέχει τὴν Ἑρμηνείαν τοῦ Εὐθυμίου εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους καὶ τὴν Α'. πρὸς Κορινθίους), ἐξ οὗ ἐλάχιστα εἰσάγει ἐκ τοῦ Mathaei λαβὼν (ὅρ. Τόμ. Α'., 41. 67. 128. 243)."

*) Προέβημεν δὲ εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην τῇ προτροπῇ φίλων.

ΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΜΑΤΑΙΟΔΟΞΙΑΣ.

Διήγημα ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

(Συνέχεια.)

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐν τῷ ταμείῳ ὑπηρεσίας μετέβη εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ὁκ. Σάνζης ἦτο ἐκ παιδικῶν ὀνύχων εὐσεβὴς καὶ οὐδέποτε ἐλησμόνει τὰ θρησκευτικά του καθήκοντα. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ προσηυχήθη θερμῶς καὶ ἐπὶ μακρόν, καὶ ἐξελθὼν τοῦ ναοῦ ἦτο ἡσυχώτερος καὶ ᾐσθάνετο ἑαυτὸν πλέον τεθωρακισμένον κατὰ τῶν ἀπειλῶν τοῦ μέλλοντος. Πᾶσα παρερχομένη ὥρα ἠλάττου τοὺς φόβους του, διότι προσήγγιζεν ἡ χρηματικὴ ἀποστολὴ τῆς γυναικαδέλφης του Κυρίας Λιβέ, ἡ μόνη σανὶς σωτηρίας.

Ἐκοιμήθη ὀλίγον καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἠγέρθη ἡσυχώτερος καὶ προσεπάθησε νὰ ἐργασθῇ. Τὴν παραμονὴν ἤδη εἶχε παραδόσει εἰς τὸ πῦρ καὶ τὴν ἐπιστολὴν τῆς συζύγου του καὶ τὸ ἕτερον ἐνοχοποιητικὸν δι' αὐτὴν ἔγγραφον, ὡς καὶ τὸ τηλεγράφημα τῆς Ἰωάννας, διότι δὲν ἤθελεν οὐδὲ ἴχνος νὰ μείνῃ τῆς ἐνοχῆς τῆς Χριστίνης. Πρὸ μεσημβρίας ἐδέχθη διαφόρους ἀνθρώπους καὶ ἐτήρησεν ἀπέναντι αὐτῶν ἀρκοῦσαν ψυχραιμίαν. Πρὶν δὲ κλείσῃ τὸ ταμεῖον ἤρχιζεν ἀναπνέων ἐλευθερώτερον, ὅτε ὁ πρῶτος τῶν βοηθῶν του τῷ ἐνεχείρισεν ἐπισκεπτήριον, ἐφ' οὗ ἀνέγνωσεν "Ἰουρνύς, γενικὸς ἐπιθεωρητής". Ὁ κεραυνὸς πίπτων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του δὲν ἤθελε τὸν φοβίσει περισσότερον. Ἔμεινεν ἐμβρόντητος, κρατῶν τὸ ἐπισκεπτήριον ἐν τῇ χειρί του. Τὸ αἷμά του ὁλόκληρον συνέρρευσε πρὸς τὴν καρδίαν του· ἤλπισεν ὅτι θ' ἀποθάνῃ. Ὁ βοηθός του τὸν παρετήρει μὴ ἐννοῶν τί συμβαίνει, καὶ ἐπειδὴ δὲν τῷ ἔδιδεν ἀπάντησιν, τὸν ἠρώτησεν ἐκ δευτέρου, ἂν ὤφειλε, νὰ εἰσαγάγῃ τὸν Κύριον ἐπιθεωρητήν.

Ἡ ἐρώτησις αὕτη τὸν ἐπανέφερεν εἰς ἑαυτόν. Ἡ φρικτὴ στιγμὴ ἐπέστη. Ἔπρεπεν ὡς χριστιανός, ὡς μάρτυς νὰ ὑποστῇ τὴν φοβερὰν δοκιμασίαν. Ἠγέρθη καὶ δυνάμει ἰσχυρᾶς θελήσεως ἀνέλαβε φυσιογνωμίαν ἤρεμον.

— Θὰ τὸν εἰσαγάγω ἐγὼ αὐτός, εἶπεν.

Καὶ πράγματι διηυθύνθη εἰς προϋπάντησιν τοῦ ἀνδρός, ὅστις ἐζήτει νὰ τὸν καταστρέψῃ, εἰς προϋπάντησιν τοῦ ἀσπόνδου αὐτοῦ ἐχθροῦ, ὃν κατὰ πρῶτον ἔβλεπεν. Ἅμα ἰδὼν αὐτόν, τὸν ἐνόησεν. Ἡ ἐπίσημος συμπεριφορά, τὸ ὑπεροπτικὸν ὕφος τοῦ ἀνδρὸς τούτου τῷ ἐφανέρου μῖσος ἀδιάλλακτον. Μόλις ἐνθυμεῖτο ὁ Ἐμμανουήλ, ὅτι διὰ τῶν διαβημάτων τῆς Χριστίνης εἶχε κεντηθῇ ἡ μεταξὺ αὐτῶν ἀντιζηλεία, καὶ ἐσκέπτετο πῶς εἶχεν αὐτὸς προκαλέσει αὐτήν. Ἡ πρώτη λέξις τοῦ Ἰουρνῦ οὐδεμίαν τῷ ἀφῆκεν ἀμφιβολίαν· ὁ ἀνὴρ οὗτος ἤρχετο νὰ τὸν καταστρέψῃ· ἀλλ' ἐν τίνι συμφέροντι; Ὁ Ἐμμανουὴλ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ, διότι πάντα τὰ ἀγενῆ αἰσθήματα ἦσαν ὅλως ξένα αὐτῷ.

Ὅ,τι ἠγνόει ὁ Ἐμμανουὴλ ἡμεῖς γινώσκομεν καὶ θέλομεν τὸ εἰπεῖ.

Τὸ ὑπόμνημα, ὅπερ ὑπέβαλεν ὁ Ἰουρνὺς εἰς τὸν ὑπουργόν, ἦτο ἔργον μελετῶν ἐμβριθῶν καὶ κοπιωδῶν ἐρευνῶν. Ὑπάλληλος εὐφυὴς καὶ ἐπιμελής, ἂν καὶ ἄγνωστος, ἐβασίσθη ἐπὶ τοῦ ὑπομνήματος τούτου ὅπως ἐπιτύχῃ θέσιν ἐπιφανεστέραν. Ἡ θέσις, ἣν ἐν τῷ ὑπομνήματι ἐπρότεινεν, ἦτο τὸ ὄνειρόν του, ὁ σκοπὸς τῆς φιλοδοξίας του· λαμβάνων αὐτὴν τὴν θέσιν ἦτο βέβαιος ὅτι ἤθελε διακριθῇ καὶ οὐδαμῶς ἐφοβεῖτο μὴ ἕτερός τις τὸν προλάβῃ. Ὅτε δὲ ἔμαθεν ὅτι ἕτερός τις ἔμελλε νὰ τὸν προλάβῃ, ὅτε τῷ ἐδόθη ἡ θέσις γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὡς δῆθεν ἱκανοποίησις, ὁ ἐκδικητικός του χαρακτὴρ ἀφυπνίσθη διὰ μιᾶς. Ὡρκίσθη νὰ κατακρημνίσῃ τὸν ἀντίπαλόν του, καὶ περιέμενεν εὐκαιρίαν κατάλληλον πρὸς τοῦτο. Καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν διέσπειρε φήμας συκοφαντικὰς κατὰ τῆς Χριστίνης καὶ κατὰ τῶν αἰτίων, ἅτινα καθίστων αὐτὴν τόσον ἰσχυρὰν παρὰ τῷ ὑπουργῷ. Ἡ ἐπιτυχία ὑπερέβη τὰς προσδοκίας του, διότι ἡ πόλις ὁλόκληρος ἐπανέλαβε τὰς συκοφαντίας ταύτας. Πλὴν τοῦτο δὲν ἤρκει εἰς τὴν ἐκδίκησίν του· ἡ σύμπτωσις τὸν ἐξυπηρέτησεν ὑπὲρ ὅλας τὰς ἐλπίδας του.

Ἀπὸ ἐτῶν διετέλει ἐν στεναῖς σχέσεσι πρὸς τὸν διάσημον ῥάπτην, παρ' ᾧ εἶχε καταθέσει καὶ χρήματά τινα, τὰ ὁποῖα τῷ ἀπέφερον ἑκατὸν ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. Τούτου ἕνεκα περιεποιεῖτο τὸν συνέταιρόν του καὶ παρηκολούθει τὴν πορείαν τοῦ καταστήματος ἔχων ἐν αὐτῷ ἄμεσον συμφέρον. Ὅτε συνήντησεν ἐν τῇ κλίμακι τὴν μαρκησίαν Σάνζη, τῷ ἐπῆλθεν ἰδέα σατανική. Γινώσκων τὴν οἰκονομικήν της θέσιν, ἐνόησεν ὅτι ἡ μαρκησία δὲν ἦτο ἐκ τῶν εὐκόλως τοὺς λογαριασμοὺς πληρωνόντων πελατῶν· λαβὼν πλειοτέρας πληροφορίας ἐφρόντισε διὰ τῆς μεσολαβήσεώς του ν' ἀποκόψῃ τὴν κλονιζομένην πίστωσιν τῆς ὡραίας Τιτανίδος. Τὰ ἀποτελέσματα εἶναι γνωστὰ τῷ ἀναγνώστῃ. Ἑπομένως ἡ δυστυχία καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς οἰκογενείας ταύτης ὑπῆρξαν ἀποκλειστικῶς ἔργον αὐτοῦ τοῦ Ἰουρνῦ.

Ἡ κακεντρεχὴς τοῦ ἀνδρὸς τούτου φύσις τῷ ἐνέπνευσε τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ὤφειλε νὰ μεταχειρισθῇ κατὰ τῆς μαρκησίας. Ἐν τῇ ἑσπερίδι τοῦ ὑπουργοῦ, ἔνθα συνηντήθη κατὰ πρῶτον μετ' αὐτῆς, ἠδυνήθη ἀμέσως νὰ τὴν κρίνῃ. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὴν παρηκολούθησε βῆμα πρὸς βῆμα, τὴν κατεσκόπευεν ἀδιαλείπτως· ἔμαθε τὰς χρηματικὰς δυσχερείας της, καὶ τὴν εἰς Χερβοῦργον ἐκδρομήν της. Ἐπληροφορήθη ὅτι αἱ δαπάναι τῆς νεαρᾶς γυναικὸς ἐν Παρισίοις ἦσαν ἀνώτεραι τῶν μέσων της, καὶ ἐσκέφθη ὅτι ἀπήρχετο πρὸς εὕρεσιν προσωρινῶν πόρων εἴτε διὰ τῶν φίλων της εἴτε διὰ τῶν συγγενῶν της ἢ καὶ διὰ τῆς ἕλξεως τοῦ κάλλους της.

Ὅτε δὲ ἔμαθε τὴν εἰς Παρισίους ἐπάνοδόν της, καὶ τὴν ἄμεσον ἐξόφλησιν τῆς ἐκ δώδεκα χιλιάδων ὀφειλῆς της πρὸς τὸν ῥάπτην, ἐνόησεν ὅτι ἡ ὥρα τῆς ἐκδικήσεως ἐπέστη, καὶ ἀπεφάσισεν ν' ἀπέλθῃ ἀμέσως. Τὸ ἔλλειμμα βεβαίως ὑπῆρχεν ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ συζύγου της· ὅθεν μεταβαίνων πρὸς ἐπιθεώρησιν αὐτοῦ θὰ ἐβεβαίου τὸ ἔλλειμμα· τοῦτο ἦτο δικαίωμά του, διότι τὸ ταμεῖον τοῦ Χερβούργου ἀνῆκεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του. Ὤφειλε νὰ μεταβῇ μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἀλλ' ἐπετάχυνε τὴν ἀναχώρησίν του. Εἰς τοῦτο παρεκινεῖτο ὑπὸ διπλοῦ συμφέροντος· "Πρῶτον τὸ καλόν του καὶ εἶτα τὸ κακὸν τοῦ ἄλλου."

Αἱ σκέψεις αὗται ἀπεικονίζοντο πᾶσαι ἐν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ, ὅτε εἰσαχθεὶς εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ταμείου εὑρέθη ἀπέναντι τοῦ Ἐμμανουήλ.

— Ἀπὸ τοῦ ταμείου σας, κύριε, ἄρχομαι τῆς ἐπιθεωρήσεώς μου, εἶπεν ὁ Ἰουρνύς, διότι πέποιθα ὅτι ἡ τοιαύτη ἀρχὴ θὰ ἦναι καλὸς οἰωνὸς δι' ἐμέ. Σᾶς ζητῶ δὲ συγγνώμην ὅτι σπεύδω, ἀλλὰ δὲν ἔχω ἢ ὀλίγας μόνον στιγμὰς διαθεσίμους· αὔριον τὸ πρωὶ μὲ περιμένουσιν ἐν Βρέστῃ. Ἄλλως τε πρὸς ἄνδρα, οἷος ὑμεῖς εἶσθε, δὲν ἔχω ἢ τύπον μόνον νὰ ἐκτελέσω, καὶ ἡ ἐπιθεώρησις δὲν θὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολύ.

Ὁ κ. Σάνζης εἶχε συνέλθει ἐν τοσούτῳ· ἐν τῇ ἀθωότητί του, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ δυστυχίᾳ του, εἶχεν ἀντλήσει δύναμιν ἱκανήν. Ἔκρινε λοιπὸν καλλίτερον νὰ προλάβῃ τὰς ἐρεύνας καὶ νὰ ὁμολογήσῃ ἀμέσως ὅ,τι δὲν ἠδύνατο νὰ μείνῃ κεκρυμμένον τῷ ἐπιθεωρητῇ. Ὅθεν μετὰ ὕφους ἀφελοῦς εἶπεν·

— Ἐν τῷ ταμείῳ μου ὑπάρχει μικρὸν ἔλλειμα, ἀλλὰ τοῦτο οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν, διότι πρὶν ἢ ἀποστείλω τὰ χρήματα θὰ ἀναπληρωθῇ· ἔχω τὸ ποσὸν ἕτοιμον.

— Πολὺ καλά, κύριε· παρακαλῶ νὰ δικαιολογήσητε ἀμέσως τὸ ἔλλειμμα τοῦτο, καθότι ἡ ἔκθεσίς μου δέον ν' ἀποσταλῇ ἀπόψε εἰς τὸ ὑπουργεῖον.

Ὁ δυστυχὴς Ἐμμανουὴλ ἔμεινεν ὡς κεραυνόβλητος· ἐν τῷ μειδιάματι, ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ τοῦ Ἰουρνῦ ἀνέγνωσε τὴν ἀμείλικτον αὐτοῦ αὐστηρότητα καὶ τὴν στερεὰν ἀπόφασίν του νὰ ἐκπληρώσῃ ἀδυσωπήτως τὸ καθῆκόν του. Ἐνόησεν ὅτι ἀπώλετο. Καὶ ἐπροσπάθησεν ἀμέσως νὰ ἐξηγήσῃ τῷ ἐπιθεωρητῇ ὅτι ἡ τιμή του, ἡ θέσις του ἐγγυῶντο ἀπέναντι τῶν δωδεκασχιλίων φράγκων, τὰ ὁποῖα ἐδανείσθη ἐκ τοῦ ταμείου ἐν στιγμῇ ἀνάγκης. Εὗρεν ὅμως ἀπέναντί του καρδίαν ψυχρὰν καὶ προϊστάμενον αὐστηρόν, ὅστις τῷ ἔλεγεν ἐπανειλημμένως·

— Πολὺ καλά· τοῦτο οὐδόλως μ' ἐνδιαφέρει· ἐγὼ εὗρον ἔλλειμα καὶ τοῦτο ὀφείλω ν' ἀναφέρω. Ὁ ὑπουργὸς ἔχει ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Τὴν ἔκθεσίν μου θ' ἀποστείλω ἀπόψε· τοῦτο ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἐπαναλάβω.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ὁ ἄνθρωπος ἐξηλήφθη ἐντελῶς καὶ ἔμεινε μόνον ὁ ἐπιθεωρητὴς ὁ ψυχρὸς ἀνακριτής. Ἐζήτησε νὰ ἴδῃ ὅλα, νὰ ὑποβληθῶσιν αὐτῷ ὅλα τὰ βιβλία, καὶ ἐξήτασε τὰ πάντα λεπτομερῶς, ὅπως πράττει διευθυντὴς γραφείου ἀπέναντι τοῦ λογιστοῦ αὐτοῦ. Ὁ Ἐμμανουὴλ δὲν ὠργίσθη, δὲν ἐξέφρασε τὸ ἐλάχιστον παράπονον· ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἤρχισε τὸν μαρτυρικόν του βίον, ὃν μέχρι τέλους παρηκολούθησεν. Ὅσῳ δὲ αὐτὸς ἔμενε ἥσυχος καὶ ὑποτεταγμένος, τοσούτῳ ὁ ἐχθρός του ἠγα-

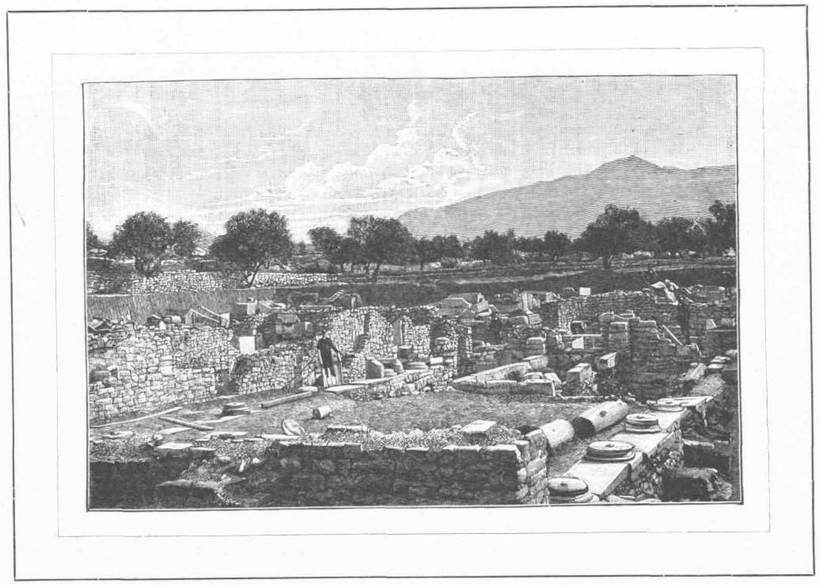

Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΝΑΟΣ ΕΝ ΣΑΛΩΝΙ.

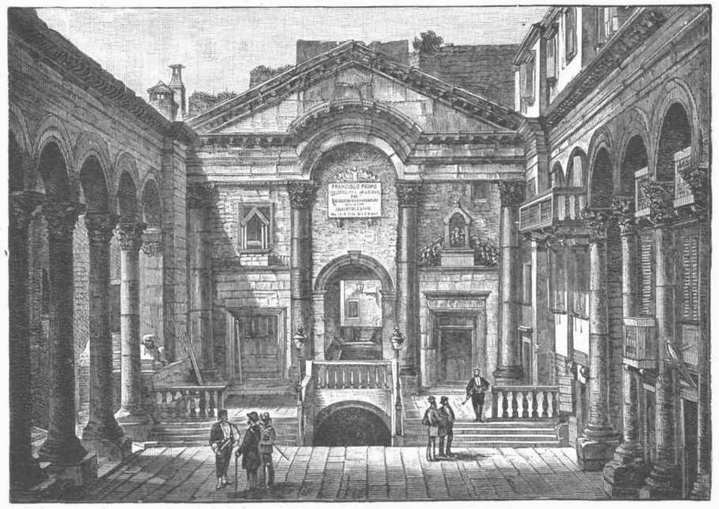

ΤΟ ΑΝΑΚΤΟΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥ ΕΝ ΣΠΑΛΑΤΩι.

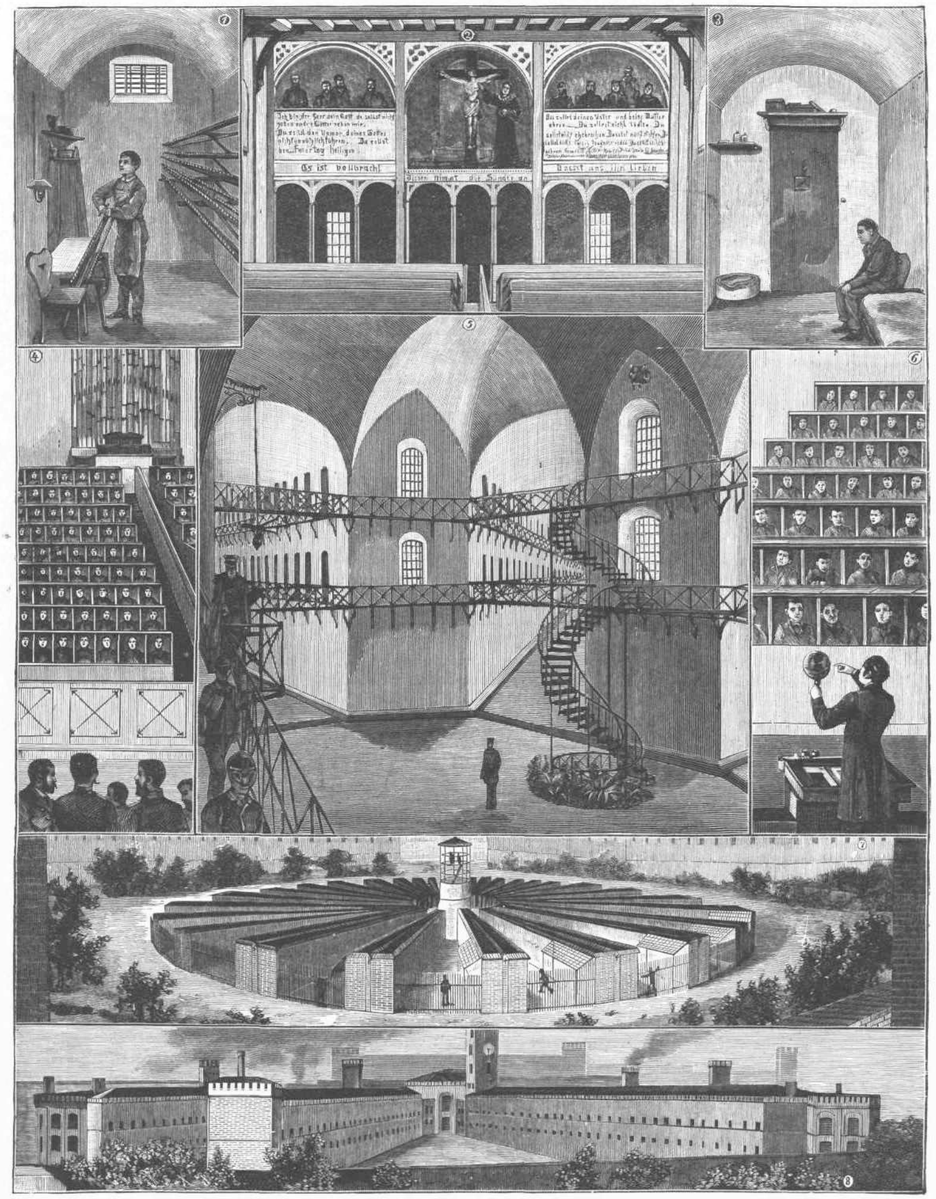

ΑΙ ΕΝ ΜΟΑΒΙΤ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ ΦΥΛΑΚΑΙ.

1. 3. Τὰ κελλία. — 2. Ἡ ἐκκλησία. — 4. 6. Αἱ παραδόσεις. — 5. Ἐσωτερικαὶ κλίμακες. — 7. Οἱ ἐν ὑπαίθρῳ διάδρομοι. — 8. Ἐξωτερικὴ ὄψις τοῦ ἱδρύματος.

νάκτει περισσότερον. Ἐπανερχομένου ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τοῦ ἐλλείμματος τῶν δώδεκα χιλιάδων φράγκων, ὁ Ἰουρνὺ εἶπε μειδιῶν σαρκαστικῶς.

— Τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι τὸ πληρωθὲν χθὲς παρὰ ὡραίας Κυρίας τῷ ἐγκρίτῳ ῥάπτῃ τῶν Παρισίων.

Ὁ Ἐμμανουὴλ οὐδὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν εἰρωνείαν ταύτην, ἀλλ' ἐνόησεν ὅτι ἐσχεδιάσθη συνωμοσία ποταπὴ κατ' αὐτοῦ καὶ ὅτι οὐδὲν ἠδύνατο πλέον νὰ τὸν σώσῃ. Δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ συλλάβῃ τοιοῦτο σχέδιον χαμερποῦς ἐκδικήσεως, διότι ἡ εὐγενὴς αὐτοῦ φύσις δὲν κατώρθου νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸν βόρβορον τοιούτων ποταπῶν παθῶν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς τοσοῦτον φρικώδους συνεδριάσεως, καὶ ὅτε ὁ Ἰουρνὺ ἠγέρθη ὅπως ἀπέλθῃ, ὁ Ἐμμανουὴλ συνώδευσεν αὐτὸν μέχρι τῆς θύρας τοῦ γραφείου.

— Κύριε, εἶπεν ὑποκριτικῶς ὁ ἐπιθεωρητής· βεβαιώθητε ὅτι λυποῦμαι πολὺ διὰ τὸ συμβάν, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρῆτε ὅτι σᾶς ἠνόχλησα. Ἐγὼ τὸ κατ' ἐμὲ παραδέχομαι τὰ πάντα κατὰ τὴν ἐξήγησίν σας· οὐδόλως ἀμφιβάλλω περὶ αὐτῶν, καὶ συμφώνως θὰ συντάξω καὶ τὴν ἔκθεσίν μου. Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι καὶ ὁ ὑπουργὸς τὴν αὐτὴν θὰ ἔχῃ γνώμην· ἄλλως τε ἔχετε πολὺ καλὸν παρ' αὐτῷ συνήγορον. Ὅπως δὲ σᾶς ἀποδείξω τὰς καλὰς ὑπὲρ ὑμῶν διαθέσεις μου, θὰ περιμείνω μέχρις αὔριον, καὶ θὰ τηλεγραφήσω ἀμέσως εἰς Βρέστην, ὅτι μόλις αὔριον τὸ ἑσπέρας θ' ἀφιχθῶ ἐκεῖ. Ἂν τὸ ποσὸν καταβληθῇ εἰς τὸ ταμεῖον, θὰ καταστρέψω τὴν ἔκθεσίν μου καὶ οὐδεὶς λόγος περὶ ἐλλείμματος θὰ γείνῃ. Ὁμολογῶ ὅτι ἐκτίθεμαι διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ἀλλὰ τὸ κάμνω διὰ νὰ σώσω τίμιον ἄνθρωπον.

Ὁ Ἐμμανουὴλ ἐχαιρέτισεν ἐν εἴδει εὐχαριστηρίου. Καλῶς ἐνόει ὅτι ἐζήτουν νὰ τὸν ἀποκοιμήσωσι καὶ ὅτι ἡ προϊσταμένη ἀρχὴ ἤθελε μάθει τὰ πάντα. Εἰσελθὼν εἰς τὸ γραφεῖόν του ἔκλεισε τὴν θύραν καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα, μόνος, μόνος ἐνώπιον τῆς δυστυχίας του. Οὐδὲ ἀπεσφράγισε τὰς ἐπιστολὰς τῆς συζύγου του, αἵτινες ἀφίχθησαν τὸ ἑσπέρας. Κατὰ τὴν φρικτὴν ἐκείνην νύκτα ἡ κόμη του ἐλευκάνθη εἰς τρόπον, ὥστε τὴν ἐπιοῦσαν οὐδ' ἀνεγνώριζε πλέον ἑαυτόν. Τὴν νύκτα συνέταξε τὴν παραίτησίν του, συνοδεύσας αὐτὴν δι' ἐπιστολῆς, ἐν ᾗ ἔλεγεν ὅτι μεταβαίνει ἀμέσως εἰς Παρισίους ὅπως τεθῇ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπουργοῦ. Εἶτα δὲ τακτοποιήσας τὰ πράγματά του ἡτοιμάσθη ν' ἀναχωρήσῃ μετὰ τοῦ υἱοῦ του· ἐγίνωσκεν ὁ δυστυχὴς ὅτι τὸ μυστικὸν δὲν ἤθελε διατηρηθῇ καὶ ὅτι ἡ πόλις ἅπασα ἔμαθε τὸ πάθημά του. Εὐτυχῶς οὐδὲν εἰς οὐδένα ὤφειλεν· ἄλλως ἤθελον παρεμποδήσει τὴν ἀναχώρησίν του.

Ἐμάθομεν ἤδη πῶς ἀφίχθη εἰς Παρισίους καὶ τί συνέβη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς συζύγου του. Ἡ Χριστίνη ἐζήτησεν ἐν ἀρχῇ νὰ κατηγορήσῃ ἑαυτήν, νὰ εἴπῃ ὅλην τὴν ἀλήθειαν καὶ ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀθῳότητα τοῦ συζύγου της.

— Πρὸς τί; εἶπεν οὗτος μειδιῶν· πρὸς τί ν' ἀτιμασθῶμεν ἀμφότεροι; Ἐγὼ εἶμαι μόνος ὑπόλογος· ἐγὼ πρέπει καὶ νὰ τιμωρηθῶ. Διατήρησον τῷ Χριστιανῷ τοὐλάχιστον τὸ ὄνομα τῆς μητρός του ἀκηλίδωτον.

Εὐθὺς τὴν πρωΐαν ἡ νεαρὰ γυνὴ ἠγέρθη καὶ ἐξῆλθε μὲ ὅλην τὴν ἀντίστασιν τοῦ συζύγου της, ὅστις ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθη νὰ τῇ ἀφήσῃ τὴν παρηγορίαν ταύτην.

— Πρόσεξε πρὸ πάντων, εἶπε πρὸς αὐτὴν ἀναχωροῦσαν, νὰ μὴ κατηγορήσῃς σεαυτήν, διότι ἐγὼ θὰ σὲ διαψεύσω. Τὴν ὑπόθεσιν γνωρίζομεν μόνοι ἡμεῖς καὶ ὁ Θεός.

Ἡ μαρκησία ἐπεσκέφθη πάντας τοὺς δυναμένους νὰ τὴν συνδράμωσιν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ἀλλ' οὐδὲν κατώρθωσεν. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἔμενε μυστικὸν ἴσως ἦτο δυνατὸν νὰ προληφθῇ τὸ σκάνδαλον· ἀλλ' ὁ ἐπιθεωρητὴς προεῖδε τὰ πάντα. Χωρὶς νὰ δύναταί τις νὰ μεμφθῇ αὐτοῦ ὅτι διέδωκε τὸ συμβάν, εὗρε τρόπον νὰ τὸ διαδώσῃ εἰς ὅλα τὰ γραφεῖα τοῦ ὑπουργείου. Οἱ ὑπάλληλοι τὸ ἔμαθον πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ. Οὕτως ἡ δικαιοσύνη ἔπρεπε νὰ προβῇ. Ὁ προστάτης τῆς Χριστίνης, ὁ ὑπουργός, ἠρνήθη νὰ τὴν δεχθῇ πρὸς ἀποφυγὴν σκηνῆς δυσαρέστου καὶ ἀνωφελοῦς. Ὅθεν ἐνόησεν ἡ ἔνοχος γυνὴ τὴν ἀδυναμίαν της καὶ εἶδε τὴν προφυλάκισιν τοῦ ἀθῴου ἀνδρός, ὃν αὕτη εἶχεν ὠθήσει εἰς τὸν κρημνόν.

Ἄλλη γυνὴ θὰ κατεβάλλετο ἐντελῶς, ἀλλ' ἡ Χριστίνη ἐπωφελήθη τῆς εὐκαιρίας, ὅπως ἐκπλυθῇ τῆς ἐνοχῆς. Ὡς τοῦτο πολλάκις συμβαίνει, ὁ κόσμος ἠπατήθη, καὶ ἐνδιεφέρθη ὑπὲρ αὐτῆς καὶ οὐχὶ ὑπὲρ τοῦ θύματός της. Παρηκολούθησεν ἁπανταχοῦ τὸν σύζυγόν της, ἀφωσιώθη εἰς τὴν δυστυχίαν του καὶ ὅτε οὗτος κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ κακουργιοδικείου εἰς τριῶν ἐτῶν φυλάκισιν, ἐνοικίασεν οἰκίαν ἐν τῇ πόλει, ἐν ᾗ ἦτο ἡ φυλακή, ὅπως τὸν βλέπῃ καθ' ἑκάστην. Ἡ δίκη ἀπεκάλυψε μὲν τὰς ἀπερισκέπτους αὐτῆς δαπάνας, ἀπέδειξε μάλιστα καὶ ὅτι τὸ ἔλλειμμα προήρχετο μόνον ἐκ τοῦ πρὸς τὸν ῥάπτην πληρωθέντος λογαριασμοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἡ περίπτωσις αὕτη συνέτεινεν εἰς ἐνοχοποίησιν τοῦ συζύγου της, εἰς ὃν ἀπεδόθη ὡς ἔγκλημα ἡ ἀδυναμία του, συνέπεια τοῦ διακαοῦς πρὸς αὐτὴν ἔρωτος. Ὤφειλε νὰ κρατήσῃ τὴν νεαρὰν σύζυγόν του πλησίον του, ἔλεγεν ὁ κόσμος· ὤφειλε νὰ τὴν ὁδηγῇ, νὰ τὴν ἐπιβλέπῃ· ἐγκαταλείψας αὐτὴν ἄνευ ὁδηγοῦ ἐν μέσῳ τῆς πρωτευούσης, εἶχε βεβαίως αἰτίαν πρὸς τοῦτο· ἴσως ἡ φιλοδοξία του ἤθελε νὰ ἐπωφεληθῇ τοῦ κάλλους της. Οὕτω γράφεται ἡ ἱστορία!

Ἡ μήτηρ τοῦ Ἐμμανουήλ, ἡ γραῖα μαρκησία Σάνζη ἐνόησεν ἀμέσως τὴν ἀλήθειαν· ἡ Κυρία Βοαμιλλάν, ἡ μήτηρ τῆς Χριστίνης, ἔμαθε τὴν ἀλήθειαν παρὰ τοῦ γαμβροῦ της κ. Λιβέ, ὅστις ἐκήρυττε στεντωρείᾳ τῇ φωνῇ τὴν ἀθῳότητα τοῦ συγάμβρου του. Ἀλλ' ἡ διαγωγὴ τῆς Χριστίνης, συνέπεια τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος της, παρίστα αὐτὴν εἰς τὸ κοινὸν ὡς ἡρωΐδα, καὶ τοσοῦτον ἐπιτηδείως ἡ γυνὴ μετεχειρίσθη τὰς ἰσχυρὰς αὐτῆς σχέσεις, ὥστε μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν ἐδόθη χάρις τῷ καταδίκῳ ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐξορισθῇ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Οἱ συγγενεῖς ὅλοι συνῆλθον τότε, ὅπως λάβωσι μίαν ὁριστικὴν ἐπὶ τούτου ἀπόφασιν.

Ἡ Κυρία Βοαμιλλὰν εἶχε κληρονομήσει παρὰ τῶν μητρικῶν αὐτῆς προγόνων ἀρχαῖον ἐν Βρύγῃ οἶκον. Τοῦτον παρεχώρησε τῇ Χριστίνῃ τῇ συγκαταθέσει τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. Ἐλαχίστη περιουσία ἀπέμενεν εἰς τοὺς νεαροὺς συζύγους· δι' ὃ καὶ ὁ κ. Λιβὲ ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῶν οἰκονομικῶν των καὶ ὑπεσχέθη νὰ τοῖς παρέχῃ ἱκανὴν ἐπιχορήγησιν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ν' ἀλλάξωσιν ὄνομα καὶ νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὴν λήθην. Τοῦτο ἦτο καὶ ὁ διακαὴς πόθος τοῦ Ἐμμανουήλ, ὅστις οὐδέποτε ἠδύνατο νὰ παρηγορηθῇ. Καὶ ἡ Χριστίνη, καταβεβλημμένη, ἐδέχθη τὰ πάντα.

Πολλαὶ γαλλικαὶ οἰκογένειαι ἔχουσιν ἐκτὸς τοῦ οἰκογενειακοῦ των ὀνόματος καὶ τὸ ὄνομα κτήματός των τινός. Τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας τῶν μαρκησίων Σάνζη ἦτο Ἑρβέν· τοῦτο τὸ ὄνομα ἀνέλαβεν ὁ Ἐμμανουήλ. Ἐν τῇ φυλακῇ εἶχε γνωρίζει τὸν ἐφημέριον Βέζην, καταγόμενον ἐκ Βρύγης. Ὁ ἱερεὺς οὗτος ἠδυνήθη νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν εὐγενῆ ψυχὴν καὶ τὸν ἔντιμον χαρακτῆρα τοῦ καταδίκου καὶ συνεδέθη πρὸς αὐτὸν διὰ στενῆς φιλίας. Ὅταν δὲ οἱ δύο ἄνδρες συνηντήθησαν πάλιν ἐν Βρύγῃ, ὁ ἐφημέριος ἀφωσιώθη, ὡς εἴδομεν, ἐντελῶς εἰς τὸν φίλον του καὶ εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὃν κατήρτισε δεόντως. Ἴσως, ἐὰν δὲν ἀπουσίαζεν ἐκ Βρύγης, δὲν θὰ ἐξετελεῖτο ἡ εἰς Ἀγγλίαν ἐκδρομὴ τοῦ νέου Χριστιανοῦ· διότι ὁ ἐφημέριος πάντα τ' ἀφορῶντα τὴν οἰκογένειαν ταύτην γνωρίζων, θὰ προέβλεπε τὰς συνεπείας.

Ὁ Χριστιανὸς ἀφίχθη εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν κομίζων μεθ' ἑαυτοῦ τὰς φαιδροτέρας τῆς νεότητός του ἐλπίδας. Ὅταν ἀφίχθη, μόνον ἡ γραῖα τροφός του, ἡ Κλάρα, ἐχάρη· ἡ Χριστίνη ἐφοβήθη χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ διατί· ὁ κ. Ἑρβὲν ἔφριξεν, ἐννοήσας πρὸ πολλοῦ τὰ πάντα. Μετὰ τὰς συνήθεις ἐρωτήσεις περὶ τῆς ἐκδρομῆς καὶ τὰς πρώτας διαχύσεις ὁ Χριστιανὸς πρῶτος ἔθιξε τὸ λεπτὸν ζήτημα.

— Δὲν μ' ἐπεριμένετε, εἶπε πρὸς τοὺς γονεῖς του, καὶ ἔτι ὀλιγώτερον περιμένετε τὴν μεγάλην εἴδησιν, ἣν σᾶς φέρω.

— Ποίαν εἴδησιν, τέκνον μου; Εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ χαρῶμεν μαζύ σου.

— Ἔρχομαι, μῆτερ, νὰ σᾶς ζητήσω τὴν ἄδειαν νὰ νυμφευθῶ.

— Πῶς τοῦτο; ἀνέκραξεν ἡ Χριστίνη.

— Ἡ ἡμέρα ἔφθασεν, ἐψιθύρισεν ὁ πατήρ. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἐλεήσῃ!

— Νὰ νυμφευθῇς μὲ τὴν δεσποινίδα Ἀραβέλλαν Δέφ. Συγκατατίθεται λοιπόν; Συγκατατίθεται ἡ μήτηρ της, ἡ οἰκογένειά της; Εἶναι τοῦτο δυνατόν;

— Ναί, μῆτερ, μ' ἀγαπᾷ. Καὶ ἐγὼ δὲ τὴν ἀγαπῶ· εἶναι τόσον ὡραία, τόσον καλή, τόσον ἐντελής! Εἶναι ἄγγελος!

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΦΥΛΑΚΩΝ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 201.)

Τὸ περὶ φυλακῶν ζήτημα εἶναι ἐν ὅλαις ταῖς χώραις τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου σπουδαῖον ὑπὸ ἔποψιν κοινωνικὴν καὶ πολιτικήν, ἰδίως ὅμως καθίσταται ζωτικώτατον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι, ἔνθα τὰ τῶν φυλακῶν διάκεινται, δυστυχῶς, ἐν καταστάσει οὐχὶ εὐαρέστῳ. Ἐφροντίσαμεν ν' ἀνεγείρωμεν τεμένη τῶν Μουσῶν περικαλλῆ καὶ μεγαλοπρεπέστατα, Πανεπιστήμιον, Ἀκαδημίαν, Παρθεναγωγεῖα κττ. Ἀλλὰ περὶ φυλακῶν μέχρις ἐσχάτων ὀλίγον μόνον ἢ οὐδόλως ἐμεριμνήσαμεν. Αἱ φυλακαὶ εἶναι ἐν πάσῃ χώρᾳ ἀναγκαῖον κακόν, διότι ὁ ἐγκληματίσας κακοῦργος πρέπει νὰ τιμωρῆται· πρέπει νὰ ἀποχωρίζηται τῆς κοινωνίας, ὅπως μὴ παραβλάπτῃ αὐτήν. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως οἱ τὰ τῆς πολιτείας διέποντες ἔχουσι καθῆκον νὰ φροντίζωσι καὶ περὶ τῶν ἀποβλήτων τούτων τῆς κοινωνίας μελῶν, παρέχοντες αὐτοῖς τὰ πρὸς ὕπαρξιν ἀπαιτούμενα καὶ ἰδίως ἠθικοποιοῦντες αὐτά. Ὅπως εἶναι σήμερον αἱ φυλακαὶ παρ' ἡμῖν, οὐδόλως ἐκτελοῦσι τὸν σκοπόν των, διότι καὶ ἑστίαι νοσημάτων κατέστησαν ἕνεκα τοῦ ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν κακοῦ αὐτῶν διοργανισμοῦ, καὶ καταγώγια διαφθορᾶς ἕνεκα τοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναγελασμοῦ τοσούτων κακούργων. Ἐκτελεῖται διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὁ φιλανθρωπικὸς σκοπός,

ὃν πᾶσα τιμωρία ὀφείλει νὰ ἐπιδιώκῃ; Βεβαίως ὄχι. Καθίστανται καλλίτεροι ἢ ἡμερώτεροι οἱ ἐπί τινα χρόνον ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατηθέντες; Οὐχὶ βεβαίως· τοὐναντίον μάλιστα γίνονται θηριωδέστεροι καὶ μᾶλλον ἐπικίνδυνοι.

Τούτων πάντων ἕνεκα ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ἤρξαντο εὐγενεῖς τινες καὶ φιλάνθρωποι πατριῶται παρ' ἡμῖν, ἄνδρες νομομαθεῖς καὶ ἐμβριθεῖς, νὰ σκέπτωνται περὶ διορθώσεως τῶν φυλακῶν, περὶ καταλληλοτέρου αὐτῶν διοργανισμοῦ, περὶ ὑγιεστέρας αὐτῶν τοποθετήσεως. Πολλῶν ἐπαίνων ἄξιοι εἶναι οἱ ἄνδρες οὗτοι, διότι ἂν διὰ τῶν προσπαθειῶν αὐτῶν κατορθωθῇ ἡ διόρθωσις τῶν ὡς πρὸς τὰς φυλακὰς ἡμῶν κακῶς ἐχόντων, οἱ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ ἐργασθέντες θὰ ἦναι ἄξιοι νὰ ὀνομασθῶσιν εὐεργέται τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἀνέγνωμεν πρὸ μικροῦ ἔκθεσίν τινα τοῦ αἰδεσιμωτάτου J. W. Horsley, Ἄγγλου ἱερέως, περὶ "Φυλακῶν καὶ μεταρρυθμίσεως αὐτῶν". Ἐκ τῆς σπουδαιοτάτης δὲ ταύτης διατριβῆς ἀποσπῶμέν τινα τὰ οὐσιωδέστερα, διότι ὁ γράψας αὐτὴν διέτριψεν ἐπὶ δέκα ὅλα ἔτη ἐφημέριος τῶν ἐν Clerkenwell φυλακῶν.

"Τὸ περὶ φυλακῶν ζήτημα, λέγει ἀρχόμενος ὁ αἰδ. Horsley, ἐποιήσατο κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη μεγάλας προόδους. Τὰ βασανιστήρια τῶν πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Ἀγγλίας κρατουμένων ἦσαν ἀνεκδιήγητα. Ἀρκεῖ ν' ἀναγνώσῃ τις περὶ τούτου τὸ σύγγραμμα τοῦ Δίξωνος, τὸ ἐπιγραφόμενον "Ὁ πύργος τοῦ Λονδίνου", ὅπως πεισθῇ ὁποία ὑπῆρξεν ἡ τότε τῶν φυλακῶν κατάστασις. Ὁμοιάζει αὕτη πρὸς τὴν σήμερον ἐν Ἀμερικῇ ὑπάρχουσαν. Ὀφείλομεν ὅμως νὰ ποιήσωμεν ἐξαίρεσιν ὡς πρὸς τὴν φυλακὴν "Ἐλμίραν" ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, περιέχουσαν 500 ἄρρενας καταδίκους ἀπὸ 16 μέχρι 30 ἐτῶν ἡλικίας. Μεταξὺ ἄλλων διατάξεων τῆς φυλακῆς ταύτης ὑπάρχει καὶ ἡ ἑξῆς· Ἡ διεύθυνσις ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀφίνῃ ἐλευθέρους τοὺς καταδίκους ἐπὶ λόγῳ τιμῆς, ἂν κρίνῃ τοῦτο εὔλογον. Οἱ κατάδικοι οὗτοι δὲν εἶναι βαρύποινοι, ἀλλὰ τρόπον τινὰ ὑπὸ ἐπιτήρησιν. Ἀπαλλασσόμενοι τῆς ποινῆς μετὰ ἓν ἢ δύο ἔτη καθίστανται οἱ πλεῖστοι εὔχρηστα τῆς κοινωνίας μέλη."

"Ἐν Ἀγγλίᾳ τοιαύτη εὐεργετικὴ διάταξις δὲν ὑπάρχει, καὶ ὁ ἐπὶ ἐξυβρίσει π. χ. καταδικαζόμενος μετὰ τὴν ἀπότισιν τῆς ποινῆς του καθίσταται ἀγριώτερος. Πολλάκις ἡ ἐν ταῖς φυλακαῖς κράτησις εἶναι κωμῳδία, διότι πλεῖστοι ὅσοι ἐλεύθεροι ἐργάται ἐργάζονται πολὺ κοπιωδέστερον τῶν κρατουμένων, ὧν ἡ ἐργασία εἶναι ἐλαφρὰ καὶ ὅλως ἀναξία ἀνδρῶν, καὶ περιορίζεται μόνον εἰς ἓξ ὥρας καθ' ἑκάστην. Ἐκτὸς τούτου ἕκαστος κατάδικος ἔχει πέντε λεπτῶν τῆς ὥρας ἀνάπαυσιν ἐπὶ ἑκάστου τετάρτου τῆς ὥρας. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἠθικὴ μόρφωσις τῶν καταδίκων ἐντελῶς παραμελεῖται ἐν Ἀγγλίᾳ, διότι καὶ ὁ διωρισμένος ἐφημέριος ὑποβλέπεται ὑπὸ τῶν ἀρχῶν. Οἱ νομοθέται ἐνόμισαν ὅτι φροντίσαντες περὶ πειθαρχίας καὶ ὑγιεινῆς ἐν ταῖς φυλακαῖς ἐξετέλεσαν τὸ καθῆκόν των· ὅθεν κατ' αὐτοὺς τὰ μόνα ἀπαραίτητα πρόσωπα ἐν αὐτοῖς εἶναι ὁ ἰατρὸς καὶ ὁ διευθυντής. Πράγματι ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ φυλακαὶ εἶναι ἄρισται. Πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ John Howard, τὸ μικρὸν κελλίον τοῦ καταδίκου μόλις ἐφωτίζετο ὑπὸ μικροῦ φεγγίτου καὶ οὐδόλως ἀερίζετο, καὶ ὁ κακοήθης πυρετὸς καὶ ὁ τύφος ἦσαν ὡς ἐκ τούτου ἐνδημικὰ ἐν ταῖς φυλακαῖς νοσήματα. Σήμερον ταῦτα ἐξέλιπον ἐντελῶς. Ὁ μέσος ὅρος τῶν θανάτων ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Λονδίνου εἶναι σήμερον $8^{1}/_{2}$ τοῖς χιλίοις, ἀπέναντι 22 τοῖς χιλίοις ἐν τῇ πόλει, καὶ τοῦτο ἂν καὶ αἱ τάξεις αἱ παρέχουσαι τοὺς καταδίκους ἦναι αἱ χείριστα πασῶν διαιτώμεναι. Εὐτύχημα θὰ ἦτο, ἐὰν τὸ ἥμισυ τῆς φροντίδος ταύτης παρεῖχετο καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν μόρφωσιν."

"Κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Clerkenwell ὑπηρεσίας μου (λέγει παρακατιὼν ὁ συγγραφεύς), 20 χιλιάδες κατάδικοι εἰσήρχοντο κατ' ἔτος ἐν αὐταῖς, ἤτοι περίπου 70 καθ' ἑκάστην. Φυσικῶς ἀδύνατον μοὶ ἦτο νὰ ἴδω πάντας· ἑπομένως ὁ ἐφημέριος ὤφειλε νὰ ἔχῃ καί τινας βοηθούς, ἱερεῖς ἢ διδασκάλους, καθιστῶντας τὴν μόρφωσιν εὐχερεστέραν. Ἕτερον σφάλμα εἶναι καὶ νὰ ἐπιτρέπηται ὁ συναγελασμὸς τῶν διαφόρων καταδίκων, νὰ κάθηνται δηλ. ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὁ ἐπὶ ἁπλῇ ἐξυβρίσει καταδικασθεὶς καὶ ὁ χείριστος τῶν κακούργων, νὰ συναναστρέφωνται παῖδες ἑνδεκαετεῖς μετὰ νέων δεκαεννέα καὶ εἴκοσιν ἐτῶν τὴν ἡλικίαν. Αἱ ἡλικίαι αὗται ἔπρεπε νὰ χωρισθῶσιν, ἵνα μὴ οἱ τρυφεροὶ παῖδες μάθωσι παρὰ τῶν μεγαλειτέρων ὅσα δὲν θὰ ἐμάνθανον ἂν δὲν συνανεστρέφοντο αὐτούς. Εἰς τὸ κακὸν τοῦτο σύστημα δέον ν' ἀποδοθῶσι τὰ συχνὰ ἐγκλήματα τῆς πλαστογραφίας καὶ τῆς παραχαράξεως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Ἀναντίρρητον εἶναι ὅτι καὶ ἡ διάδοσις τῆς παιδεύσεως ἐν ταῖς φυλακαῖς ἄριστα ἀποτελέσματα ἤθελεν ἐπιφέρει. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος (1886) εὑρίσκοντο ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Λονδίνου 47 χιλ. κατάδικοι, οἵτινες δὲν ἐγίνωσκον οὔτε ν' ἀναγινώσκωσιν οὔτε νὰ γράφωσιν. Ἐκ δὲ τῶν ἐν προλαβόντι τινὶ ἔτει 78 χιλιάδων φυλακισθέντων ἐν Λονδίνῳ $4^{1}/_{2}$ χιλ. ἄνδρες καὶ $8^{1}/_{2}$ χιλ. γυναῖκες ἦσαν μόνον ἐγγράμματοι."

Τῇ προτροπῇ τοῦ φιλανθρώπου ἐφημερίου ἐσυστήθη ἐν Λονδίνῳ Ἑταιρία, ἀριθμοῦσα ἤδη 400 μέλη, ἧς σκοπὸς εἶναι ἡ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐκ τῶν φυλακῶν παραλαβὴ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ἡ φροντὶς περὶ ἐργασίας δι' αὐτούς. Πόσον εὐεργετικὴ εἶναι ἡ τοιαύτη Ἑταιρία πᾶς τις δύναται νὰ ἐννοήσῃ, ὅστις καὶ κατ' ἐλάχιστον ἐμελέτησε τὸ περὶ φυλακῶν καὶ φυλακισμένων ζήτημα.

Δημοσιεύομεν σήμερον καὶ εἰκόνα παριστῶσαν τὴν πρότυπον ἐν Μοαβὶτ τοῦ Βερολίνου φυλακήν, ἥτις θεωρεῖται μία τῶν ἐντελεστέρων εἰς τὸ εἶδός της.

Ἐν Μοαβίτ, τῷ τμήματι τοῦ Βερολίνου τῷ ἐκτεινομένῳ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς τοῦ ποταμοῦ Σπρέας ὄχθης μέχρι Σαρλοττεμβούργου, κεῖται μεταξὺ τοῦ στρατῶνος τῶν οὐλάνων καὶ τοῦ σιδηροδρομικοῦ τοῦ Ἀμβούργου σταθμοῦ ἡ πρότυπος αὕτη φυλακή, δυναμένη νὰ περιλάβῃ 565 ἄρρενας καταδίκους. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ἀποπερατωθὲν ἐν ἔτει 1849, σύγκειται ἐκ κεντρικοῦ κτιρίου καὶ τεσσάρων πτερύγων, ἀκτινοειδῶς ἀπ' αὐτοῦ διηκουσῶν. Ἐν τῇ εἰκόνι φαίνεται ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις τοῦ ἱδρύματος, ὡς καὶ τὰ διάφορα ἐσωτερικὰ τμήματα, τὰ κελλία, ἡ ἐκκλησία κττ. Ἕκαστος φυλακισμένος ὑποχρεοῦται καθ' ἑκάστην νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὡρισμένην αὐτῷ ἐργασίαν μέχρι μεσημβρίας, καὶ λαμβάνει παρὰ τῆς διευθύνσεως 5 φοίνικας. Ὁ ἐκτὸς τῆς ἐργασίας ταύτης καὶ ἄλλην οἰκειοθελῶς ἐκτελῶν λαμβάνει 15 φοίνικας περισσότερον. Τρὶς τῆς ἑβδομάδος παραδίδονται ἐν ὡρισμέναις αἰθούσαις τὰ μαθήματα τῆς γεωγραφίας, τῆς ἱστορίας καὶ τῆς γερμανικῆς γλώσσης. Καθ' ἑκάστην Κυριακὴν οἱ κρατούμενοι ὁδηγοῦνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Κατὰ τὰς παραδόσεις καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἷς φυλακισμένος δὲν βλέπει τὸν ἄλλον· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὁσάκις οἱ κρατούμενοι ὁδηγοῦνται εἰς τὸν περίπατον ἐντὸς τῆς εἱρκτῆς ἐν ὡρισμένοις πρὸς τοῦτο διαδρόμοις κειμένοις ἐν ὑπαίθρῳ. Τρία τέταρτα τῆς ὥρας καθ' ἑκάστην δύνανται οἱ κρατούμενοι νὰ διαμένωσιν ἐν ὑπαίθρῳ. Τὸ σύστημα τῆς ἐν Μοαβὶτ φυλακῆς εἶναι τὸ τῆς ἀπομονώσεως, σύστημα σκληρὸν κατὰ τὴν γνώμην τῶν περὶ φυλακῶν γραψάντων, ἀλλὰ σύστημα εἰς ἄκρον λυσιτελὲς διὰ τοὺς βαρυποίνους καταδίκους.

Ἐν τέλει ἐκφράζομεν τὴν εὐχήν, ὅπως καὶ ἐν Ἑλλάδι διορθωθῶσι συντόμως τὰ περὶ φυλακῶν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο ἀσχολουμένων καὶ πρὸς εὐχερεστέραν μόρφωσιν τῶν δυστυχῶν πλασμάτων, ὧν κατάλυμμα εἶναι αἱ φυλακαὶ καὶ αἱ εἱρκταί.

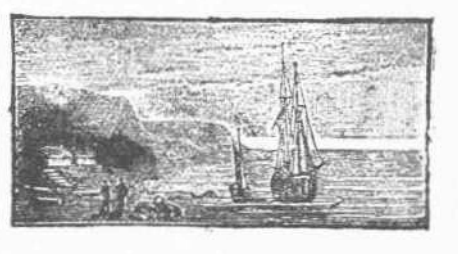

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΕΙΠΙΩΝ

τοῦ Σπαλάτου καὶ τῆς Σάλωνος ἐν Δαλματίᾳ.

(Μετὰ τεσσάρων εἰκόνων, ὅρα σελ. 200 καὶ 205.)

Ἡ Δαλματία, ἀνήκουσα σήμερον τῇ Αὐστρίᾳ, περιέχει πλεῖστα ὅσα ἐρείπια τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων, καθ' οὓς ἡ χώρα αὕτη ἤκμαζεν. Ἐν τοῖς ἐρειπίοις τούτοις πρώτην ἀναντιρρήτως θέσιν κατέχουσιν τὰ ἐν Σπαλάτῳ καὶ Σάλωνι (Salona) σωζόμενα, μαρτυροῦντα περὶ τῆς μεγαλοπρεπείας τῶν οἰκοδομησάντων αὐτὰ καὶ περὶ τῆς ἀναπτύξεως, εἰς ἣν περιῆλθε κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἡ ἀρχιτεκτονική.

Ὁ ἐν Σπαλάτῳ ἀποβιβαζόμενος περιηγητὴς βλέπει κατὰ πρῶτον ἐνώπιόν του μεγαλοπρεπὲς ἠρειπωμένον κτίριον, τὸ ὁποῖον ἀμέσως προδίδει τὴν ῥωμαϊκὴν αὐτοῦ καταγωγήν. Τὸ κτίριον τοῦτο ἦτο τὸ ἀνάκτορον τοῦ Ῥωμαίου αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ. Μόλις δύο εἶχον παρέλθει ἔτη, ἀφ' ὅτου αἱ ῥωμαϊκαὶ λεγεῶνες ἐν Ἀσίᾳ ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα τὸν νεαρὸν αὐτῶν στρατηλάτην Διοκλητιανόν, ὅτε οὗτος, καταβαλὼν τὸν ἀντίπαλόν του αὐτοκράτορα Καβῖνον, διέταξε νὰ ἐγείρωσιν ἐν Σπαλάτῳ ἀνάκτορον ἐφάμιλλον τῶν ἐν Ῥώμῃ μεγάλων οἰκοδομημάτων. Ὁ Διοκλητιανός, καίτοι ἁπλοῦς ὢν στρατιώτης, καίτοι ὀφείλων νὰ ἀγωνίζηται διηνεκῶς καὶ κατὰ τῶν Περσῶν καὶ κατὰ τῶν ἀγρίων φυλῶν τοῦ κάτω Δουνάβεως, αἵτινες ἠπείλουν πανταχόθεν τὸ καταρρέον ἤδη ῥωμαϊκὸν κράτος, ἐμερίμνα ὅμως καὶ περὶ τοῦ γιγαντιαίου οἰκοδομήματος, ὅπερ ἔμελλε καὶ τοῦτο νὰ μεταδώσῃ τὸ ὄνομά του εἰς τὰς μεταγενεστέρας γενεάς. Δώδεκα δὲ ἔτη μετὰ τὴν ἔναρξιν αὐτῆς ἐπερατώθη ἡ εὐρεῖα οἰκοδομή. Μετὰ εἰκοσαετῆ βασιλείαν ὁ Διοκλητιανὸς παρῃτήθη οἰκειοθελῶς τοῦ θρόνου καὶ ἀπεσύρθη ὡς ἰδιώτης εἰς Δαλματίαν, εἰς τὸ ἀνάκτορόν του τοῦτο, ὅπως διαβιώσῃ ἐνταῦθα ἡσύχως τὰς τελευταίας τοῦ βίου του ἡμέρας. Εὗρεν ὅμως ἐν αὐτῷ καὶ τὴν ποθουμένην ἡσυχίαν; Ἄγνωστον. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι, ὅτι ὀκτὼ ἔτη, ἀφ' οὗ ἀπεσύρθη εἰς αὐτό, ηὐτοκτόνησε διὰ δηλητηρίου, προβὰς εἰς τὸ ἀπελπιστικὸν τοῦτο βῆμα συνεπείᾳ νόσου ἀνιάτου, ὑφ' ἧς κατετρύχετο.

Δύο τινὰ παρεκίνησαν τὸν αὐτοκράτορα νὰ ἐγείρῃ ἐν Δαλματίᾳ τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀνάκτορον. Πρῶτον μὲν ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα, διότι ὁ Διοκλητιανὸς ἦτο Δαλματός, γεννηθεὶς ἐν τῷ παρὰ τὸ Σπάλατον κειμένῳ χωρίῳ Διόκλῳ, ἀφ' οὗ εἶχε καὶ τὸ ὄνομα· δεύτερον δὲ ἡ μαγευτικὴ θέσις τῆς πόλεως Σπαλάτου, οὖσα τότε ἔτι ὡραιοτέρα ἢ σήμερον. Δάση πυκνὰ ἐκάλυπτον τὰ πέριξ ὄρη, ῥύακες δροσεροὶ ἔρρεον διὰ μέσου καταφύτων ἀγρῶν, ἄμπελοι καὶ ἐλαῖαι ἐν ἀφθονίᾳ ἐκαλλιεργοῦντο.

Ἐκ τῶν σωζομένων λειψάνων τῶν ἀνακτόρων ἐννοεῖ τις ὅτι ταῦτα συνέκειντο ἐκ συμπλέγματος πολλῶν οἰκημάτων, ὧν τὰ κυριώτερα ἦσαν τὸ ἡγεμονικὸν μέγαρον, ὁ ξενών, ὁ στρατών, τὰ λουτρὰ καὶ οἱ ναοί. Ὁ αὐτοκράτωρ Διοκλητιανὸς ἦτο ἡγεμὼν ἀγαπῶν τὴν ἀσιατικὴν μεγαλοπρέπειαν. Τὸ ὅλον σύμπλεγμα τῶν οἰκοδομῶν περιεβάλλετο ὑπὸ ἰσχυρῶν τειχῶν, ὠχυρωμένων διὰ τεσσάρων πύργων, ἐν οἷς ἐφύλαττε φρουρά.

Ἡ θέα τῶν ἀνακτόρων τούτων, καίτοι ἐν ἐρειπίοις κατακειμένων, εἶναι καὶ σήμερον ἔτι καταπληκτική. Εὑρισκόμενός τις ὑπὸ τὰς ἐρήμους ἐκείνας στοάς, τὰς σχηματιζομένας ὑπὸ ὑψηλῶν μαρμαρίνων κιόνων, βλέπων τις τὴν μεγαλοπρεπῆ λιθίνην κλίμακα τὴν ἄγουσαν πρὸς τὰ δώματα τοῦ αὐτοκράτορος, παρατηρῶν τις τὸν χῶρον, ὅπου εὑρίσκετο ὁ πλούσιος ναὸς τοῦ Διός — νομίζει ὅτι βλέπει τοὺς βαρεῖς Ῥωμαίους ὁπλίτας διερχομένους μὲ τὸ μεμετρημένον αὐτῶν ἧμα, καὶ τὴν αὐτοκρατορικὴν πομπήν, τὴν διευθυνομένην ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων πρὸς τὸν ναόν. Ἀπερχόμενος δὲ τοῦ χώρου τούτου αἰσθάνεταί τις τὸ ἄστατον τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων καὶ τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου.

Εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τοῦ Σπαλάτου κεῖνται τὰ ἐρείπια τῆς ἄλλοτε ἀνθηρᾶς πόλεως Σάλωνος*) (Salona), τὰ ὁποῖα ὀλίγοι μόνον περιηγηταὶ μέχρι τοῦδε ἐπεσκέφθησαν, καὶ ὀλίγοι ἀρχαιολόγοι διηρεύνησαν. Ἡ πόλις αὕτη ἦτο μία τῶν σημαντικωτέρων τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους, πρωτεύουσα τῆς Δαλματίας καὶ ναυτικὸς σταθμὸς τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης. Ἡ ἔκτασίς της ἦτο μιᾶς περίπου ὥρας, ὡς δύναταί τις, νὰ κρίνῃ ἐκ τῶν σωζομένων αὐτῆς ἐρειπίων. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν συγγραφέων τινῶν περιεῖχε πλέον τῶν 250 χιλ. κατοίκων. Ἤδη παρὰ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος κληθεῖσα Ἰουλιανὴ ἀποικία ἡ πόλις Σάλων περιῆλθεν εἰς τὴν ἀκμήν της ἐπὶ Διοκλητιανοῦ. Ἐν ἔτει 639 μ. Χρ. κατεστράφη ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τῶν Ἀβάρων, βαρβαρικῆς φυλῆς ἐλθούσης ἐκ τοῦ κάτω Δουνάβεως. Οἱ ἐκτεθηλυμένοι κάτοικοι αὐτῆς δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀντισταθῶσι κατὰ τοῦ χειμάρρου τῶν βαρβαρικῶν τούτων ὁρδῶν, καὶ ἡ πόλις παρεδόθη εἰς τὴν λεηλασίαν. Οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων ἐσφάγησαν, καὶ μόνον ὀλίγιστοι κατώρθωσαν νὰ διασωθῶσιν ἐν ταῖς πλοίοις. Μετὰ τὴν λῃστρικὴν ἐπιδρομὴν τῶν Ἀβάρων, ἐπῆλθεν οἱ τῶν Κροατῶν, οὓς ἀπεδίωξαν οἱ Φράγκοι. Βραδύτερον περιῆλθεν ἡ χώρα εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν Οὔγγρων καὶ τῶν Βενετῶν, οἵτινες οὐ μόνον ἐπίεζον αὐτὴν παντοιοτρόπως, ἀλλὰ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὡραίων αὐτῆς δασῶν κατέστρεψαν, ὅπως κατασκευάσωσι τὰ πολεμικὰ αὐτῶν σκάφη. Τέλος ἐπῆλθον οἱ Τοῦρκοι καὶ ἐν ἔτει 1812 ἡ ὅλη Δαλματία περιῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τῆς Αὐστρίας.

Τὰ κυριώτερα τῶν σωζομένων σήμερον ἐρειπίων τῆς Σάλωνος εἶναι τὰ τοῦ ἀμφιθεάτρου, ἐκτεταμένου οἰκοδομήματος ῥωμαϊκοῦ ῥυθμοῦ, καὶ τὰ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ναοῦ, ὧν ἀμφοτέρων παραθέτομεν εἰκόνας. Φύρδην μίγδην κεῖνται τὰ ἐρείπια τοῦ ἀμφιθεάτρου, μαρτυροῦντα περὶ τῆς πολυτελείας τοῦ κτιρίου· ἐν τῷ χώρῳ δὲ τούτῳ ὁ Δαλματὸς κηπουρὸς καλλιεργεῖ σήμερον τὰ λάχανά του. Τὸ ἔδαφος τοῦ ἀρχαίου ναοῦ ἔχει κομψὸν μωσαϊκόν, καὶ ἐκ τῶν στηλῶν τοῦ τεμένους τούτου μόνον βάσεις τινὲς σώζονται. Ἐν γένει δι' ἡ καταστροφὴ ἐνταῦθα ὑπῆρξε μεγάλη καὶ ἀποδεικνύει τὴν λύσσαν τῶν λεηλατησάντων τὴν πόλιν βαρβαρικῶν στιφῶν.

ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.

Ἀποφθέγματα τοῦ Σααδῆ, συλλεγέντα μὲν ἐκ τοῦ Ῥοδῶνος (Γκιουλιστάν) μεθερμηνευθέντα δὲ ἐκ τῆς Περσικῆς.

Ὑπὸ Χρ. Παπαδοπούλου.

(Συνέχεια.)

7) Τρία τινὰ οὐ μένουσι μόνιμα ἄνευ ἑτέρων τριῶν· ὁ πλοῦτος ἄνευ ληψοδοσίας, ἡ ἐπιστήμη ἄνευ φιλονεικιῶν, καὶ πόλις ἄνευ ἀρχῆς. Τὸ παρέχειν τοῖς κακοῖς χάριν ἐστὶν ἀδικία καὶ περιφρόνησις τοῖς ἀγαθοῖς. Τὸ συγχωρεῖν τοῖς καταπιέζουσίν ἐστιν ἀδικία τοῖς ἐνδεέσι.

8) Οὐ δεῖ ἐνασμενίζεσθαι τῇ φιλίᾳ τῶν ἡγεμόνων, οὐδὲ καταθέλγεσθαι τῇ εὐήχῳ φωνῇ τῶν νέων, ἅτε τῆς μὲν μεταβαλλομένης ἐπὶ ἁπλῇ φαντασίᾳ, τῆς δὲ ἀλλοιουμένης ἐν ἑνὶ ὀνείρῳ.

9) Μὴ ποίει φανερὸν τοῖς φίλοις πάντα τὰ σὰ ἀπόρρητα, ἐπείπερ ἐλεύσεταί ποτε ἦμαρ, ἐν ᾧ ἔσονταί σοι πολέμιοι. Μὴ ποίει τῷ σῷ πολεμίῳ κακὸν δυναμένῳ ἡμέρᾳ τινὶ γενέσθαι σοι φίλῳ. Τὸ γὰρ ἀπόρρητον ἔστω εἰς ἀεὶ ἀπόρρητον.

10) Ἀσθενὴς πολέμιος ὑποτασσόμενος καὶ παρέχων φιλίαν τινὶ οὐ προτίθεται ποιεῖν τι, εἰμὴ ὅπως γίνῃ ἰσχυρότερος· οὐ γάρ ἐστι πίστις τῇ φιλίᾳ τῶν φίλων, πολλῷ μᾶλλον ταῖς θωπείαις τῶν πολεμίων· ὁ περιορῶν ἀνίσχυρον πολέμιον ἔοικε τῷ ἀμελοῦντι πυρὸς ὀλίγου σημαίνοντος.

11) Δυσὶ πολεμίοις ἐς ἀεὶ λάλει οὕτως, ὥστε ἐάν ποτε οὗτοι γίνωσι φίλοι, μὴ εὑρεθῇς ἐν συγχύσει.

12) Ὁ συνδιαλλαττόμενος τοῖς πολεμίοις τῶν ἑαυτοῦ φίλων προτίθεται ποιῆσαι βλάβην αὐτοῖς.

13) Ὁ διατελῶν δυσαποφάσιστος ἐπὶ τοῦ πρακτέου, δέον ποιεῖσθαι ἐκλογὴν τοῦ προσφορωτέρου.

14) Ὁ ἐπιτυγχάνων τι χρυσίῳ, οὐ δεῖ διακινδυνεύειν τὴν ἑαυτοῦ· πάντων καταφυγὴ τὸ ξίφος.

15) Μὴ λάμβανε οἶκτον ἐπὶ τῇ ἀσθενείᾳ τοῦ πολεμίου, ὅστις ἰσχυρὸς ὢν οὐ λήψεται οἶκτον ἐπὶ σοί.

16) Ὁ ἀποκτείνων φαῦλον ἀπαλλάττει τὴν ἀνθρωπότητα τῆς κακίας καὶ σώζει αὐτὸν τῆς θείας ὀργῆς.

17) Πλάνη ἐστὶ τὸ παραδέχεσθαι νουθεσίας ἔκ τινος· καλὸν ὅμως τὸ ἀκούειν αὐτὰς καὶ πράττειν τὰ ἐναντία τούτων.

18) Ὡς γὰρ ὀργὴ ὑπερβάλλουσα ἐμποιεῖ τρόμον, οὕτω καὶ ἄκαιρος ἀγαθότης αἴρει τὸ σέβας. Μὴ ἐξάσκει τοσαύτην αὐστηρότητα ἵνα ἀπεχθάνωνταί σοι, μήτε μειλιχιότητα τοιαύτην ἵνα ἐπιπέσωσιν ἐπὶ σοῦ.

19) Δύο τινὲς εἰσι πολέμιοι τοῦ κράτους καὶ τῆς θρησκείας· ἡγεμὼν ἄνευ ἠπιότητος καὶ θρησκευτικὸς ἄμοιρος ἐπιστήμης.

20) Οὐ προσήκει τὸν ἡγεμόνα ὀργίζεσθαι κατὰ τῶν ἑαυτοῦ πολεμίων τοσοῦτον, ὥστε ἀφελεῖν τῆς πίστεως τῶν φίλων αὐτοῦ.

21) Κακὸς ἀνὴρ τυγχάνει ἐς ἀεὶ ὑποχείριος τοῖς πολεμίοις καὶ οὐ λυτρωθήσεται ἐξ αὐτῶν.

22) Γενομένης ἔριδος καὶ διαιρέσεως ἐν τῷ στρατῷ τῶν πολεμίων, ἔσο ἀτρέμας· ἐπελθούσης συμφωνίας καὶ ἑνώσεως τράπου εἰς φυγήν.

23) Ὁ πολέμιος ἐν τῇ ἀσθενείᾳ διῴκει φιλίαν καὶ διὰ ταύτης ἐνεργεῖ πράξεις, ἃς ὁ πολέμιος οὐ δύναται ἐπιχειρεῖν.

24) Δεῖ καταβαλλεῖν τὴν τοῦ ὄφεως κεφαλὴν τῇ χειρὶ τοῦ πολεμίου, ἅτε τὸ τοιοῦτον οὐκ ἄμοιρον ὠφελείας.

25) Σίγα ἐπὶ ἀνιαρῶν δυναμένων παρέχειν τινὶ ἀθυμίαν· καλὸν ἕτερον ἀγγελεῖν τοῦτο.

26) Οὐ δεῖ ἀγγέλλειν τοῖς ἡγεμόσι προδοσίαν δυναμένην ἐμποιεῖν ἡμῖν βλάβην.

27) Ὁ νουθετῶν ἰσχυρογνώμονα δεῖται νουθεσίας ἑτέρου.

28) Μὴ ἀποδέχου τὸ ψεῦδος τῶν πολεμίων, μήτε τὴν ἀπάτην τοῦ ἐγκωμιάζοντος, ἅτε ὁ ἔπαινος ἐμποιῶν τέρψιν μόνον τῷ νοῦν οὐκ ἔχοντι.

29) Ὁ λόγος τοῦ ῥήτορος οὐ δύναται λαβεῖν ἐντέλειάν τινα, εἰμὴ ἐν ἐπαναλήψει.

30) Ἐν παντὶ ἑκάστῳ ὁ λόγος αὐτοῦ φαίνεται ἐντελής, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ εὐειδῆ.

31) Δέκα ἄνδρες συνεσθίουσιν ἐν μιᾷ τραπέζῃ, ἀλλὰ δύο κύνες οὐ δύνανται διοῦν ἀλλήλους. Ὁ πλοῦτος ἐν τῇ αὐταρκείᾳ, καὶ οὐχὶ ἐν τῷ κεφαλαίῳ.

32) Ὁ δυνάμενος πράξαι τὸ ἀγαθὸν καὶ μὴ πράττων αὐτὸ περιελεύσεται εἰς βάσανον, ἐν ὥρᾳ ἀμηχανίας.

33) Ὁ βίος ἡμῶν σύγκειται ἐκ τῆς τηρήσεως μιᾶς πνοῆς· ὁ κόσμος ἐστὶν ὕπαρξις μεταξὺ δύο μηδενικῶν.

34) Ὡς ὁ Σατανᾶς οὐ δύναται ἐπιτυχεῖν ἐν τοῖς εἰλικρινέσιν ἀνδράσιν, οὕτω καὶ ἡγεμὼν ἐν τοῖς ἐνδεέσι.

35) Τὸ ταχέως ἐπιτυγχάνον οὐ μενεῖ ἐπὶ πολὺν χρόνον. Οὐ γάρ ἐστι μόνιμον ἐπὶ τῇ ἐξαπίνης εὐπραγίᾳ.

36) Τὸ ἔργον εὐδοκιμεῖ ἐν τῇ ὑπομονῇ, ὁ δὲ σπεύδων καταπίπτει ῥᾳδίως.

37) Τὸ σιγᾷν ἐστὶ κάλλιον τῷ ἀμαθεῖ, ὅς, εἰ μὲ νεγίνωσκε τοῦτο τὸ πλεονέκτημα, οὐκ ἔσται ἀμαθής.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

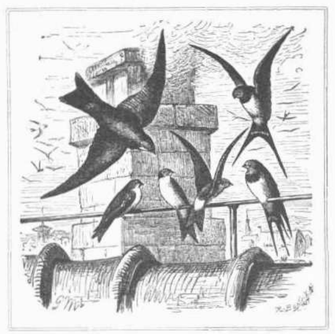

*) Ὁ Στράβων ὀνομάζει τὴν πόλιν Σάλωνα (ἡ Σάλων—ωνος). Μεταγενέστεροι συγγραφεῖς ὀνομάζουσιν αὐτὴν Σαλῶνας (αἱ Σαλῶναι).

ΣΑΔΗ-ΚΑΡΝΩ,

ὁ νέος πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας.*)

Ἐν Βερσαλλίαις ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἀναγορευθεὶς νέος Πρόεδρος τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ παραιτηθέντος Ἰουλίου Γρεβύ, εἶναι ὁ Σαδῆ-Καρνώ, τέως βουλευτής. Εἶναι δὲ ἔγγονος τοῦ Καρνώ, τοῦ "διοργανωτοῦ τῆς νίκης", ὡς ὠνομάσθη καὶ λαβόντος τὸν τίτλον τοῦ κόμητος παρὰ τοῦ Ναπολέοντος τοῦ Α'., καὶ υἱὸς τοῦ γηραιοῦ γερουσιαστοῦ Καρνώ, ὅστις καίτοι ἐν πλήρει δημοκρατίᾳ ζῶν φέρει ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς αὐτοῦ σχέσεσι τὸν τίτλον τοῦ κόμητος. Οἱ Καρνὼ κατάγονται ἐκ Βουργουνδίας, ἔνθα σώζονται Κελτικαὶ παραδόσεις. Ἡ λέξις "Κάρν", ἐξ ἧς καὶ τὸ ὄνομα, σημαίνει ἐν τῇ κελτικῇ διαλέκτῳ "ἱερὸς λίθος".

Ὁ Σαδῆ-Καρνὼ ἐγεννήθη ἐν τῇ πόλει Λιμόγῃ τῇ 11 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1837. Εἰσαχθεὶς εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, ἐξῆλθεν αὐτοῦ πρῶτος μεταξὺ ὅλων τῶν συμμαθητῶν του, καὶ ἐγένετο μαθητὴς τῆς Σχολῆς τῶν μηχανικῶν, ὅθεν πάλιν πρῶτος ἐξῆλθεν. Ἐν ἔτει 1870, ὅτε ἤρξατο τοῦ πολιτικοῦ σταδίου διωρίσθη ἔκτακτος διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἐν Νορμανδίᾳ, καὶ τῷ 1871 ἐξελέγη βουλευτής. Τετράκις διετέλεσε πρόεδρος τῆς δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἐν τῇ Βουλῇ, γραμματεὺς καὶ ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὑφυπουργὸς τῶν δημοσίων ἔργων κατὰ τὰ ἔτη 1878—1880, ὑπουργὸς τῶν δημοσίων ἔργων κατὰ τὸ 1880 καὶ 1881 καὶ τέλος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐν τῷ τελευταίῳ ὑπουργείῳ τοῦ Φραισσινέ. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐπεξεργασθέντος προϋπολογισμοῦ ἐπέφερεν ὑπουργικὴν κρίσιν. Ὁ Καρνὼ ἐπρότεινε δάνειον ἑνὸς καὶ ἡμίσους δισεκατομμυρίου φράγκων, ἀλλ' ἡ πρότασις αὕτη ἀπερρίφθη, καὶ ὁ ὑπουργὸς παρῃτήθη, ἐν ἀκριβῶς ἔτος πρὶν ἐκλεχθῇ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας.

Ὁ Καρνὼ ἔχει σύζυγον τὴν Κυρίαν Καικιλίαν Dupont-White, θυγατέρα τοῦ πλουσίου οἰκονομολόγου καὶ πολιτικοῦ συγγραφέως, ὅστις διάφορα ἔγραψεν ἐμβριθῆ ἄρθρα ἐν τῇ "Ἐπιθεωρήσει τῶν δύο Κόσμων" καὶ ἀπεβίωσε πρό τινων ἐτῶν. Ἔχει δὲ ἐκ τοῦ γάμου του τέσσαρα τέκνα· τὸν πρωτότοκόν του υἱὸν Σαδῆ, ἀνθυπολοχαγὸν τοῦ 27ου συντάγματος τοῦ πεζικοῦ, νῦν ἐν Διζόνῃ· μίαν θυγατέρα ἔγγαμον, καὶ δύο μικροτέρους υἱούς, Ἐρνέστον καὶ Φραγκίσκον, σπουδάζοντας ἔτι.

Ὁ Καρνώ, καίτοι πεντηκοντούτης τὴν ἡλικίαν, φαίνεται μόλις τεσσαρακοντούτης· εἶναι ἰσχυὸς καὶ μετρίου ἀναστήματος, ὠχρὸς μᾶλλον τὴν ὄψιν, ἡ φυσιογνωμία του εἶναι σεβαρὰ καὶ ἐμπνέουσα σεβασμόν. Εἶναι ἄριστος οἰκογενειάρχης καὶ ἀνὴρ ἐργατικώτατος. Πρὶν ἐκλεχθῇ Πρόεδρος καὶ καταλάβῃ τὴν ὡρισμένην αὐτῷ ἐν τοῖς Ἠλυσίοις κατοικίαν, ἔζη ἐν τῷ τρίτῳ πατώματι οἰκίας τινὸς ἐν ὁδῷ τῶν Δεξαμενῶν, ἀνηκούσης εἰς τὴν Τράπεζαν "Crédit Lyonnais". Τὸ ἐσπέρας οὐδέποτε ἐξήρχετο τῆς οἰκίας ἀλλὰ κατεγίνετο εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν νεωτέρων τέκνων του καὶ εἰς τὰς προσφιλεῖς αὐτῷ μηχανικὰς καὶ ἀρχιτεκτονικὰς ἐργασίας· τὴν Κυριακὴν δὲ τακτικῶς ἐγευμάτιζε μετὰ τῆς οἰκογενείας του παρὰ τῷ γέροντι αὐτοῦ πατρί. Ἄριστος ὢν διαχειριστὴς τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ περιουσίας ηὔξησεν αὐτὴν σημαντικῶς καὶ θεωρεῖται ἀνὴρ εὐκατάστατος καὶ τακτικώτατος ἐν ταῖς δαπάναις αὐτοῦ. Ταῦτα πάντα εἶναι ἄριστα ἐγέγγυα περὶ τῆς μελλούσης αὐτοῦ πορείας. Ἀλλὰ θὰ δυνηθῇ νὰ κυβερνήσῃ καλῶς ἐν μέσῳ τῶν διαφόρων ἐν τῇ Βουλῇ κομμάτων, τῶν καθ' ἑκάστην διαπληκτιζομένων; Θὰ ἔχῃ τὴν ἀπαιτουμένην δύναμιν νὰ διορθώσῃ τὰ κακῶς κείμενα καὶ νὰ διευθύνῃ ἀσφαλῶς τὸ σκάφος τῆς πολιτείας διὰ μέσου τῶν πανταχόθεν ἐπαπειλούντων αὐτὸ σκοπέλων; Τοῦτο εἶναι ζήτημα, ὅπερ τὸ μέλλον θὰ λύσῃ.

ΣΑΔΗ-ΚΑΡΝΩ.

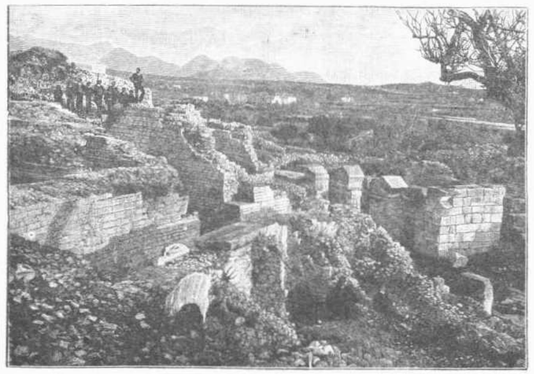

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟΝ ΕΝ ΣΑΛΩΝΙ.

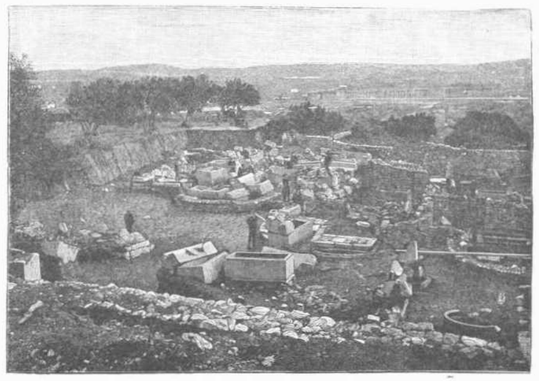

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΣΑΛΩΝΙ.

*) Τὸ κύριον ὄνομα τοῦ Κρνὼ δὲν εἶναι Σαδί, ἀλλὰ Σαδῆ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἐξόχου Πέρσου ποιητοῦ Σααδῆ, οὗ ἀποφθέγματα δημοσιεύομεν κατ' αὐτὰς ἐν τῷ Ἑσπέρῳ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ BÉRANGER.

1.

Τοῦ φθινοπώρου ἡ ὑγρὰ
Πνοὴ ἰδοὺ ἐγγίζει·
Θλίψεις, πικράς, ὀδυνηράς
Καὶ πάλιν μοὶ κομίζει!

Ὤ! τῆς χαρᾶς μου ἤρξαντο
Τὰ ἄνθη ὠχριῶντα!
Μ' εὑρίσκει τὸ φθινόπωρον,
Δειλόν, ἀποκαμόντα!

Ἀπὸ τὸν βόρβορον αὐτὸν
Νὰ φύγω ἄφετέ με·
Ὑπὸ ὡραῖον οὐρανὸν
Νὰ ζήσω φέρετέ με!

Τὸ ὄνειρόν μου, ἡ Ἑλλάς!
Ἐκεῖ θέλω νὰ ζήσω!
Ἐπιθυμῶ ς' τὰ στήθη της
Τοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ κλείσω!

2.

Πρὸς τί μοὶ μεταφράζουσι
Τὸν Ὅμηρον; Ματαίως!
Ὑπῆρξα Ἕλλην πάντοτε
Γνήσιος καὶ ἄκμαιος!

Σ' τοῦ Περικλέους τὴν κλεινὴν
Ἑλλάδα ἐγεννήθην,
Καὶ τὸν Σωκράτην δέσμιον
Ἐγὼ συνελυπήθην!

Ἐθαύμασα καὶ τὰς ἀκτὰς
Τοῦ Ἰλισσοῦ ἀνθούσας
Καὶ τὰς μελίσσας ἤκουσα
Τοῦ Ὑμηττοῦ βομβούσας!

Ὤ! ἄφετέ με εἰς αὐτὴν
Τὸν πόδα νὰ πατήσω·
Ἐπιθυμῶ ς' τὰ στήθη της
Τοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ κλείσω!

3.

Ὁ τῆς Ἑλλάδος ἥλιος
Ἡμέραν μόνον μίαν
Ἂς μοὶ θερμάνῃ πατρικῶς,
Θεέ μου, τὴν καρδίαν!

Ἐλευθερία, μὲ καλεῖς,
Μὲ ἀνοικτὴν ἀγκάλην . . .
"Πρόσελθε, ὁ Θρασύβουλος
Ἐνίκησε καὶ πάλιν!"

Ἰδοὺ ἐγώ, ἀπέρχομαι,
Ἕτοιμον τὸ πορθμεῖον!
Μὴ μεταβάλλῃς, θάλασσα,
Τὸ κῦμα εἰς μνημεῖον!

Σ' τὸν Πειραιᾶ, τὴν Μοῦσαν μου
Ἄφες νὰ προσεγγίσῃ·
Ἐκεῖ! Ἐκεῖ ἐπιθυμῶ
Τὸ ὄμμα μου νὰ σβύσῃ!

4.

Εἶναι γλυκὺς ὁ οὐρανὸς
Τῆς φίλης Ἰταλίας,
Ἀλλ' οἴμοι! Τὸν σκιάζουσι
Τὰ νέφη τῆς δουλείας!

Προχώρει, ναῦτά μου καλέ,
Αὐτοῦ μὴ προσεγγίσῃς!
Πλέε πρὸς τὴν Ἑλλάδα μου,
Ἐκεῖ νὰ μ' ὁδηγήσῃς!

Ποῖα τὰ κύματα αὐτά;
Ὁ ὄβραχος οὗτος ποῖος;
Ὤ! πόσον λάμπει ὁ λιμὴν
Τοῦ Πειραιῶς ὁ θεῖος!

Βλέπω, Θεέ, ποία χαρά!
Ἐκεῖ ς' τὴν παραλίαν
Σφαδάζουσαν, ἐκπνέουσαν
Πλέον τὴν τυραννίαν!

5.

Τείνατε χεῖρα ἀρωγὸν
Τῶν Ἀθηνῶν Παρθένοι,
Εἰς τὰς ἀκτάς σας ἄφετε
Εἰς βάρβαρος νὰ μένῃ!

Τὸν σκοτεινόν μου οὐρανὸν
Ἐγκαταλείπω πλέον,
Ἡ εὐφυΐα εἶν' ἐκεῖ
Δούλη τῶν βασιλέων!

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔρχομαι,
Ἄσυλον δωσατέ μου!
Ἀπὸ διώκτας ἀπηνεῖς
Τὴν λύραν σώσατέ μου!

Καὶ ἂν τὸ ᾆσμά μου ποτὲ
Αὐτὸ σᾶς σιγκινήσῃ
Καὶ τοῦ Τυρταίου τὴν φωνὴν
Πάλιν σᾶς ἐνθυμήσῃ,

Ὤ! τῆς γωνίαν δότε μοι
Τὸν τάφον μου νὰ κτίσω·
Ἐδώ! ἐδὼ ἐπιθυμῶ
Τοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ κλείσω!

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Γ. Κ. Κωνσταντινίδης.

ΚΑΡΔΙΑ-ΠΟΥΛΙ.

Εἰν' ἡ καρδιά μας 'στὸ κλουβὶ
πουλὶ φυλακισμένο,
καὶ θέλει νύχτα μέρα
νὰ πάγῃ ν' αὔρῃ τὰ πουλιὰ
σὲ δένδρο ἀνθισμένο
κ' ἐλεύθερο ἀέρα.

Καὶ ἡ καρδιά μου ἡ φτωχὴ
'στὸ στῆθός μου κλεισμένη
θέλει ν' ἀφήσῃ τὸ κλουβί,
νὰ φύγῃ 'στὰ κλαδάκια,
μ' ἄλλαις καρδιαῖς, μ' ἄλλα πουλιὰ
νὰ ζῇ εὐτυχισμένη
ἀπὸ τὸν κάμπο 'στὰ βουνά,
ἀπ' τ' ἄνθη 'στὰ ρυάκια.

Μὰ 'στὸ περβόλι τῆς ζωῆς,
ποῦ ἦ καρδιαῖς πετοῦνε,
μοῦπαν πῶς ἔχει κυνηγό,
ξανθόμαλλο παιδάκι,
ποῦ σαϊτεύει τῆς καρδιαῖς
ἐκεῖ ποῦ κελαϊδοῦνε,
καὶ πῶς ἁρπάζει τὰ πουλιὰ
'στα νύχια ἕνα γεράκι.

Γι' αὐτὸ ὡς τώρα τὴν φτωχὴ
καρδιά μου φυλαγμένη
τὴν εἶχα 'στὸ κλουβάκι,
ὅπου μονάχη πάντοτε
ἐζοῦσε πικραμένη,
κ' ἂν τραγουδάκι μῶλεγε,
ἦτο πικρὸ φαρμάκι.

Μὰ τὸ πορτάκι μιὰν αὐγὴ
θ' ἀνοίξω 'στο πουλάκι,
καὶ θὰ τ' ἀφήσω ἐλεύθερο
νὰ φύγῃ 'στὸ λειβάδι
καὶ 'στῆς ἀγάπης νὰ λουσθῇ
τὸ καθαρὸ ρυάκι,
μ' ἄλλαις καρδιαῖς ἀπ' τὸ πρωὶ
νὰ παίζῃ ὡς τὸ βράδυ.

Κι' ἂν τῆς καρδούλας μου γραφτὸ
τῆς τῶχει μαύρη τύχη,
τοῦ κυνηγοῦ φαρμακερὴ
σαΐτα νὰ τὴν εὕρῃ,
καὶ νὰ σπαράξῃ τὸ πουλὶ
τοῦ γερακιοῦ τὸ νύχι,
πῶς δὲν θὰ παραπονεθῶ
ἕνας Θεὸς τὸ ξεύρει.

Ἐν Σμύρνῃ.

Δημήτριος Στάης.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ο ΚΟΜΗΣ RUOLZ.

Ἐν ἡλικίᾳ 82 ἐτῶν ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις ὁ κόμης Ruolz, οὗ τὸ ὄνομα ἐκτήσατο φήμην εὐρωπαϊκὴν ὡς συνδεόμενον πρὸς τὴν ἐφεύρεσιν τῆς ἐπαργυρώσεως καὶ ἐπιχρυσώσεως διὰ τῆς ἠλεκτρο-χημικῆς μεθόδου. Ὁ κόμης Ruolz εἶναι ὁ εὑρετὴς τῶν ἐπηργυρωμένων καὶ ἐπικεχρυσωμένων σκευῶν, τῶν γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ruolz ἢ Christophle, καὶ ὧν τοσαύτη σήμερον γίνεται χρῆσις, ὥστε ἐν ταῖς πλείσταις οἰκίαις ἀντὶ τῶν βαρυτίμων ἀργυρῶν σκευῶν μεταχειρίζονται σκεύη ἐκ τοῦ μίγματος τούτου. Ὁ εὐφυὴς οὗτος ἀνὴρ ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1805 ἐν Παρισίοις ἐξ οἴκου πλουσίου καὶ ἐπιφανοῦς· διὸ καὶ ἔλαβε λαμπρὰν ἀνατροφὴν καὶ παίδευσιν σπανίαν, ἀναγορευθεὶς ἀλληλοδιαδόχως διδάκτωρ τῆς φιλολογίας, τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, τῆς νομικῆς καὶ τῆς ἰατρικῆς. Ταυτοχρόνως κατεγίνετο εἰς τὴν μουσικὴν καὶ ἤδη ἐν ἔτει 1825 συνέταξε μικρὸν μελόδραμα, ὅπερ παρεστάθη ἀπὸ σκηνῆς ἑνὸς τῶν πρώτων θεάτρων τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης. Μεταβὰς κατόπιν εἰς Ἰταλίαν ἔγραψε καὶ ἕτερον μελόδραμα, τὸν Λάραν, διδαχθὲν ἐν Νεαπόλει. Μετὰ τὴν ἐξ Ἰταλίας ἐπάνοδόν του ἀπώλεσεν ἅπασαν τὴν περιουσίαν του, καὶ ἀπεφάσισε ἐν τῇ ἀκμάζῃ αὐτοῦ δραστηριότητι νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν ζημίαν διὰ τῆς βιομηχανίας. Ἐδέχθη κατ' ἀρχὰς τὴν ταπεινὴν θέσιν χημικοῦ ἔν τινι βαφείῳ, χρησιμοποιῶν οὕτως ὅσα ἐν τῇ νεαρᾷ αὐτοῦ ἡλικίᾳ ἐδιδάχθη. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ βαφέως ἦτο χρυσοχόος, καὶ οὗτος ἀνέθεσε τῷ χημικῷ Ruolz νὰ εὕρῃ μέθοδον ἐξαργυρώσεως νέαν. Ὁ Ruolz ἐπελήφθη τῶν πειραμάτων καὶ κατώρθωσε νὰ εὕρῃ τὴν μέθοδον ταύτην διὰ τοῦ γαλβανισμοῦ. Ἐν ἔτει 1840 ἔλαβε τὸ προνόμιον, ὅπερ τῷ ἠγοράσθη παρὰ τοῦ χρυσοχόου Christophle ἀντὶ 150 χιλ. φράγκων. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐτιμήθη καὶ διὰ βραβείου 6 χιλ. φράγκων ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν. Ἐν ἔτει 1846 διωρίσθη ἐπόπτης τῶν σιδηροδρόμων καὶ ἐν ἔτει 1854 μέλος τοῦ συμβουλίου τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ κράτους. Τὴν θέσιν ταύτην τὴν λίαν τιμητικὴν διετήρησε μέχρι τοῦ θανάτου του.

Ἡ κατάχρησις πνευματωδῶν ποτῶν ἐν Γερμανίᾳ. Ἡ ὀσημέραι ἐπιτεινομένη κατάχρησις πνευματωδῶν ποτῶν ἐν ταῖς διαφόροις χώραις τῆς Γερμανίας καὶ ἰδίως ἐν Σαξωνίᾳ προὐκάλεσαν τὴν ἵδρυσιν Ἑταιρίας ἢ μᾶλλον Συλλόγου, ὅστις σκοπὸν ἔχει τὸν περιορισμὸν τῆς τοιαύτης καταχρήσεως. Ὁ Σύλλογος οὗτος, καίτοι πρὸ ἐτῶν ἱδρυθείς, δὲν ἐπέφερε, φαίνεται, τὰ ποθούμενα μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα, καθότι ἐσχάτως πάλιν ἀπετάνθη δι' ἀναφορᾶς του πρὸς τὴν βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Γερμανίας, παρακαλῶν αὐτὴν νὰ ψηφίσῃ νόμους καὶ διατάξεις αὐστηροτέρας κατὰ τῶν ἐπιδιδομένων εἰς τὴν ὑπέρμετρον χρῆσιν πνευματωδῶν ποτῶν. Ἐν τῇ ἀναφορᾷ ταύτῃ ὁ Σύλλογος παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ἐπιβάλῃ πρόστιμα καὶ φυλάκισιν εἰς τοὺς διὰ τῆς μέθης αὐτῶν προκαλοῦντας δημοσίᾳ σκάνδαλα. Τὰ δικαστήρια ἐπιβάλλοντα τοιαύτας ποινὰς θέλουσιν ἐξασκεῖ σωτήριον ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης καὶ προλάβει κινδύνους ἀναποφεύκτους ἐκ τῆς καταχρήσεως τοῦ ὑπερμέτρου πότου. Περιοριζομένου τοῦ πότου θέλουσι περιορισθῇ καὶ αἱ συχνότατα συμβαίνουσαι φρενοβλάβειαι, καὶ τὰ μεγάλα δυστυχήματα τὰ ἐνσκήπτοντα ἐν ταῖς οἰκογενείαις ἕνεκα τῆς καταστρεπτικῆς ἕξεως τῶν μελῶν αὐτῶν. Πρὸς τούτοις ὁ Σύλλογος προτείνει καὶ τὴν σύστασιν θεραπευτηρίων τῶν μεθύσων ἐν διαφόροις τῆς Γερμανίας πόλεσι. Τοιαῦτα θεραπευτήρια ὑπάρχουσιν ἤδη, ἀλλ' ἀνάγκη ὑφίσταται μείζονος αὐτῶν ἀναπτύξεως καὶ ἐντονωτέρας ἐπιτηρήσεως ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἰατρῶν· ὀφείλουσιν ἑπομένως αἱ Κυβερνήσεις νὰ παράσχωσιν αὐτοῖς τὰ πρόσφορα πρὸς τοῦτο μέσα. Ἕως ὅτου τοῦτο δὲν γείνει, τὰ θεραπευτήρια ταῦτα δὲν θὰ ἐκτελῶσι τὸν σκοπὸν αὐτῶν δεόντως. Ἴσως θὰ ὤφειλε καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ συστήσῃ τοιαῦτα σωτήρια ἱδρύματα, ὅπως οὕτω προλαμβάνῃ τὰς καταστρεπτικὰς συνεπείας τῆς καταχρήσεως τῶν πνευματωδῶν ποτῶν. — Ἀλλ' ἐρωτῶμεν· εἶναι δυνατὸν νὰ περιορισθῇ τόσον ταχέως ἡ κακὴ αὕτη ἕξις, ἥτις παρὰ τῷ γερμανικῷ λαῷ ἐγένετο δευτέρα φύσις; Εἶναι δυνατὸν νὰ πεισθῇ ὁ γερμανὸς ἐργάτης νὰ παραιτηθῇ τῆς φιάλης τοῦ οἰνοπνεύματος, ἣν ἔχει σύντροφον καὶ ἐν καιρῷ τῆς ἐργασίας του καὶ ἀκόμη καὶ τὴν νύκτα ἐν τῇ κλίνῃ εὑρισκόμενος; Ἀμφιβάλλομεν. Ὁπωσδήποτε ἄξιος ἐπαίνων εἶναι ὁ Σύλλογος ἐπὶ τῇ εὐεργετικῇ του ταύτῃ μερίμνῃ.

Ἀξιότιμε Κύριε Συντάκτα
τοῦ "Ἑσπέρου".

Ἐν τῷ πολυτίμῳ ὑμῶν περιοδικῷ τῆς 27 παρελθόντος Ὀκτωβρίου ἀναγινώσκων τὴν περὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικῆς γλώσσης διατριβὴν τοῦ Διδάκτορος Κυρίου H. C. Muller παρετήρησα ὅτι πίπτει εἰς μικρά τινα βιβλιογραφικὰ ἁμαρτήματα, ἅπερ χρῄζουσι διορθώσεως.

Ὁ Κύριος Γ. Βικέλας δὲν μετέφρασε τὰ ἔπη τοῦ Ὁμήρου ἀλλὰ μόνην τὴν Ζ'. ῥαψῳδίαν τῆς Ὀδυσσείας· ἐδημοσιεύθη δὲ ἡ μετάφρασις αὕτη ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ τοῦ Μ. Π. Βρετοῦ τοῦ ἔτους 1869.

Ὁ Γ. Γεννάδιος οὔτε τοῦ Ξενοφῶντος, οὔτε τοῦ Ἡροδότου τὰ συγγράμματα εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικὴν μετέφρασε, καὶ τοῦτο οὐδεὶς ἀγνοεῖ. Ὁ Κωνστ. Βαρδαλάχος μετέφρασε τὴν Κύρου Ἀνάβασιν καὶ Κύρου παιδείαν. Ἐτυπώθησαν ἐν Ἀθήναις 1845. Ὁ Χ. Παμπούκης τὰ Ἀπομνημονεύματα 1865. — Ὁ Α. Γ. Σκαλίδης τὰ Ἑλληνικὰ 1873. — Ὁ Μ. Βρατσάνος τὴν Ἀνάβασιν, 1884, ἐκδ. δ'.

Τὸν δὲ Ἡρόδοτον μετέφρασεν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικὴν πρῶτος (ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι) ὁ Α. Ῥαδινὸς 1836. Ἔπειτα ὁ Α. Γ. Σκαλίδης 1875. Ἔπειτα ὁ Κ. Φιλαλήθης 1884. Εἶναι περιττὸν νὰ ἀναφέρω τὰς μεταφράσεις τοῦ Ὁμήρου, διότι δὲν προτίθεμαι νὰ γράψω ἐνταῦθα πλήρη βιβλιογραφίαν. Δέξασθε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς βαθείας μου ὑπολήψεως

Μ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 569.

Ὅταν ἔλθῃ ὁ χειμών,
Κ' ἔξω πίπτει ἡ χιών,
Σ' ἀναγκάζω συχνάκις νὰ κύπτῃς,
Καὶ μανία σου εἶμαι,
Ἂν πλησίον σου κῆμαι,
Αὐθωρεὶ εἰς τὸ πῦρ νὰ μὲ ῥίπτῃς.
Τύχῃ ὅμως καλῇ
Μ' ἀπεκόπ' ἡ κεφαλή,
Καὶ ἂν με ἤκουες τώρα θὰ ἐγέλας,
Σ' τὰ λαγκάδια ὁ βοσκὸς
Μὲ κρατεῖ, καὶ φαιδρὸς
Δι' ἐμοῦ ὁδηγεῖ τὰς ἀγέλας.

Ἰωακείμ Χαρανιᾶς, Κυζικηνὸς
ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Αἴνιγμα 570.

Θνητῶν εἰμὶ τὸ εἴδωλον
καὶ τῶν ἀνθρώπων χάρμα·
Πάντες γοργῶς ἀκολουθοῦν
τὸ φαεινόν μου ἅρμα.
Τῆς γεννησάσης με μητρὸς
καλλίτερος τὸ χρῶμα,
Ἔχω γλυκεῖαν τὴν φωνὴν
καὶ φλογερὸν τὸ ὄμμα.
Ἐγὼ νικῶ καὶ φρούρια
καὶ ἰσχυροὺς δαμάζω,
Λαοὺς εἰς ὑποδούλωσιν
πολλάκις ἀναγκάζω.
Ἐνίοτε κ' ἐλευθερῶ
πτωχούς, πιεζομένους,
Παρηγορῶ τοὺς δυστυχεῖς
καὶ τρέφω πενομένους.
Ὁ χρόνος ὁ καταστροφεὺς
ὁ πάντα καταβάλλων,
Οὐδέποτε ἡμαύρωσε
τὸ κάλλος μου τὸ θάλλον·
Ἄρχων εἰμὶ ἐπὶ τῆς γῆς
καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης,
Καὶ εἶμαι μάλιστ' ἀρεστὸς
καρδίας θνητῆς πάσης.
Παρῆλθεν ὁ ἐμὸς αἰὼν
κ' οὐδέποτ' ἐπιστρέφει,
Ὁ κόσμος ὅμως διαρκῶς
λατρείαν πρός με τρέφει.

Ν.

Πρόβλημα 571.

*

* *

* *

* * * *

Ἀλφαβητικὰ στοιχεῖα
Ἐν τριγώνῳ συμμετρίᾳ
Σχηματίζουσι τρεῖς λέξεις.
Δέον ὅμως νὰ προσέξῃς,
Τὸ στοιχεῖον τ' ἀρχικὸν
Νὰ ᾖ καὶ τὸ τελικόν.
Θὰ σημαίνουσι δ' αἱ λέξεις,
Ἂν δεόντως τὰς ἐκλέξῃς·
Μέσον πρὸς συγκοινωνίαν,
Βράχον εἰς τὴν παραλίαν,
Καὶ παρέχουσαν ζωὴν
Πολυθέλγητρον πνοήν.

Ν.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 565.

Ἀλφα — θητά — ρ — ιον.

Αἰνιγμάτος 566.

Θεμιστοκλῆς — Ἐπαμεινώνδας.

Προβλήματος 567.

Ὁ πάππος αὐτοῦ ἐγεννήθη τῷ 1786, ὥστε τῷ 1808 ἦτο ἐν ἡλικίᾳ 22 ἐτῶν.

Προβλήματος 568.
(Ἱππείου ἅλματος.)

Ὦ Ἑλλάς, πατρὶς γλυκεῖα,
τὸ ζωοποιόν σου κλίμα
Τῆς ἀτράκτου μᾶς συνδέει
τὸ ἡμικομμένον νῆμα.
Τὸ αἰώνιόν σου ἔαρ
τὴν ζωὴν ἀνανεώνει,
Καὶ τὰ τραύματα τοῦ στήθους
Ὁ ἀὴρ σου βαλσαμώνει.

Ἔλυσαν. Τὰ 559, 560, 561, 563 ἡ δεσποινὶς Ἰφιγένεια Α. Πασσαλίδου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 561, 562, 563 ἡ δεσποινὶς Ἐριφύλη Γ. Ζέρρου ἐν Προύσῃ· τὸ 563 ὁ Κύριος Π. Ι. Χάϊτας ἐν Βουκουρεστίῳ, ἐμμέτρως οὕτω*)· τὰ 562, 563 ὁ κ. Ἀλ. Ἀκάβαλος ἐν Καΐρῳ· τὰ 566, 567 ἡ δεσποινὶς Χαρίκλεια Π. Χοϊδᾶ ἐν Πάτραις· τὰ 566, 567 ὁ κ. Ἰωακ. Χρ. Χαρανιᾶς ἐν Κωνσταντινουπόλει.

*) Τῶν γραμμάτων τὴν σειρὰ
Τὴν ἐκράτησα γερά,
Κ' ἰδοὺ αἴφνης ἀναλάμπουν
Δυ' ὀνόματα γνωστῶν.
Ταγαλίδης, Ζαλακώστας
Τῆς Ἑλλάδος ποιητῶν.

Στὰ θεσπέσιά των ἔπη
Ἐνετρύφησα μὲ πόνον.
Ἦτο ἀτυχὴς ἐκείνη
Ἡ δυὰς τῶν ποιητῶν.
Ὁ μὲν εἰς τὴν ὄρασίν του
Φεῦ! ἀπώλεσε προώρως,
Ὁ δὲ ἄλλος ἐστερήθη
Τέκνου ἐκ τῶν λατρευτῶν.

Λύσις αἰνίγματος 565.

Τὸ πρῶτον εἶναι τ' ἀρχικὸν
τοῦ Ἀλφαβήτου γράμμα·
Τὸ δεύτερον ἀκολουθεῖ,
προφέρεται συνάμα·
Τὸ τρίτ' ὡς ἀκρωτήριον
εἶναι, φίλη, τὸ Ῥίον.
Τὴν κεφαλὴν τ' ἀφαίρεσον
κ' αὖθις θὰ ἴδῃς τὸ ἴον.
Τὰ τρία αὐτὰ κατὰ σειρὰν,
ἁπλῶς ἐὰν τὰ θέσῃς,
Τὴν λέξιν τοῦ αἰνίγματος
ἀμέσως θὰ συνθέσῃς.

Ἐν Μαγκεστρίᾳ.

Εἷς συνδρομητής.

Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ
ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 41.

Τύποις· ΓΟΥΛ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν ΛΕΙΨΙΑι.

ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ ΕΤΟΣ. Τρίτη 3. Ἰανουαρίου 1888. ΑΡΙΘΜΟΣ 1.

Le Moniteur De la Chance Universelle

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ

PROPRIÉTÉ ET ORGANE DE LA MAISON DE BANQUE ET DE COMMISSION I. PAGÉS.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΥΣΑ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΑΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΚΛΗΡΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΑΦΙΛΟΚΕΡΔΕΙΣ ΠΕΡΙ ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.
Ἐν Βιέννῃ καὶ Αὐστρο-Οὐγγαρίᾳ . . . . Φλ. 3
Ἐν Γερμανίᾳ . . . . . Μάρ. 4
Ἐν Γαλλίᾳ, τόποις ταχυδρ. ἑνώσεως . . Φρ. 6
Συμπεριλαμβανομένων τῶν ταχυδρ. τελῶν.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΣ
Stadt, Bartensteingasse 14.
Ἐναντι τοῦ Κοινοβουλίου καὶ τοῦ Δημαρχείου
VIENNE.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ.
Δηλοποιήσ. ἀγγλικαὶ ὁ στ. . . . . Κρ. 50 Φρ. 1
Καταχωρίσ. συστατικαὶ - . . . . Φλ. 1 - 2
- ἐπὶ ἐκδόσ. δαν. κλ. . . - 2.50 - 5
Συμφωνία καὶ κατ' ἀποκοπήν.

Nos Etrennes: Tombola Amicale!

Le **Moniteur de la Chance Universelle** le 1 janvier 1888, entre dans sa onzième année.

Dix ans déjà de bons et loyaux services, deux lustres de vie financière sans peur et sans reproche, de progrès constants des plus notables, d'amitié réelle entre des clients de jour en jour plus nombreux et leur guide financier honoré de leur inébranlable attachement, — cela compte comme existence. C'est un brevet d'estime et de respectabilité que cette confiance générale, si bien justifiée par une longue expérience, — **à toute épreuve!**

Nous avons su, trait d'union de l'Orient à l'Occident, conquérir une position unique, exceptionnelle. C'est à notre clientèle d'élite que nous la devons. Ce n'est pas nous qui oublierions jamais nos devoirs envers elle! Sa bonne fortune a fait la nôtre. Trahir la vérité, qui est sa sauvegarde, ce serait trahir nos intérêts communs, aujourd'hui intimement liés. Si le **Moniteur** peut, tout à son aise, non seulement repousser avec dédain, mais mettre sa dignité à ne pas rechercher les présents d'Artaxercès, — si aucune Société de crédit n'a de prise sur **lui,** non plus par des menaces et des calomnies, ou des menées ténébreuses, que par d'indignes compromis ou des séductions inavouables, — c'est que notre position, si laborieusement et si honnêtement acquise, nous met à l'abri de tout soupçon. Nos critiques, nul ne l'ingnore, sont aussi désintéressées que nos éloges sont absolument gratuits. Notre conscience nous les dicte. Nous ne pouvons avoir qu'un guide unique, l'intérêt de nos lecteurs, qui se confond avec notre propre intérêt. Là est tout le secret de notre fière indépendance et de notre franche impartialité. Nous ne saurions pactiser avec l'eunemi, — d'ailleurs réduit à l'impuissance et accablé sous notre argumentation, sans perdre du même coup nos bons clients, nos vrais amis.

On dit que **„les petits cadeaux entretiennent l'amitié".**

Nous avons dû, par reconnaissance, et à l'ouverture de notre onzième campagne, chercher quelque surprise agréable à faire à nos fidèles abonnés et clients, — célébrer avec eux une espèce **de noce d'argent.**

Voici, de concert avec tous nos rédacteurs constitués en Grand Conseil, à quelle combinaison nous nous sommes arrêtés. Une **Tombola** toute **gratuite,** et purement **gracieuse,** cela va sans dire, est organisée par le **Moniteur de la Chance Universelle** au profit exclusif de ses **Abonnés pour 1888.**

Cette **Tombola** comprendra les **cinq obligations originales** ci-après indiquées, toutes les cinq de toute sécurité et de premier ordre.

PRIMES	DÉNOMINATION DES OBLIGATIONS	Nombre des Tirag.annuels	DATE DES TIRAGES	PRIMES PRINCIPALES
1ere	*Une Obligations 3 % Emprunt Serbe de 1881*	*cinq*	*14 Janv., 14 Mars, 14 Juin, 14 Août, 14 Nov.*	F. 100.000
2e	*Une oblig. Chemins Ottomans (Lots Turcs) 1870*	*six*	*1 Fév., 1 Avril, 1 Juin, 1 Août, 1 Oct., 1 Déc.*	F. 600.000
3e	*Un Coupon-Prime Dombau-Basilica 1886*	*trois*	*1 Juin, 1 Décembre, 1 Mars.*	F. 200.000
4e	*Un Coupon Prime Croix-Rouge Italienne 1885*	*quatre*	*1 Février, 1 Mai, 1 Août, 1 Novembre.*	F. 100.000
5e	*Un Coupon-Prime Croix-Rouge Hongroise 1882*	*trois*	*1 Mars, 1 Juillet, 1 Novembre.*	F. 50.000
		Vingt et un	*Total:*	F. 1,050.000

Ce n'est pas à un tirage, à un seul, une fois fait, que nous bornons nos gracieusetés. Non! C'est **chaque mois** que nous renouvellerons le tirage des cinq primes ci-dessus, durant toute l'année 1888.

Le premier numéro désigné par le sort recevra un **Lot Serbe;** — le second numéro sortant aura un **Lot Turc;** — le troisième, un **Dombau Lose** — le quatrième, la **Croix Rouge Italienne;** — le cinquième, la **Croix Rouge Hongroise.**

Pour achever de rendre la combinaison parfaite, nous avons trouvé pour 1887, et nous maintenons pour 1888, le moyen le plus sûr et le plus loyal de désigner les **cinq gagnants** privilégiés.

Nos **Abonnés pour 1888** se diviseront en **90 Séries,** chaque Série se subdivisant à son tour en **90 Numéros (1—90).** Chaque Abonné, aura, — d'abord, sur sa quittance d'abonnement, — puis, sur sa bande de journal, — **à gauche,** un chiffre indicatif de la — **Série,** — **à droite,** un autre chiffre indicatif du **Numéro** de cette Série.

Notre manière de procéder aux tirages, — un tirage de **Séries** d'abord, — un tirage de **Numéros** ensuite, — ne sera certes pas suspecte. Il se trouve, par une heureuse coïncidence, que, par la main d'un orphelin, on procède, le **premier** Samedi et le **dernier** Samedi de chaque mois, aux tirages et le **Loterie Gouvernementale de la Ville de Vienne** où **90 Numéros** seulement sont dans l'urne, quand l'orphelin, choisi par les **Autorités,** en présence de **douze jurés.** en séance publique, aussi solennellement et sincèrement que possible, vient en extraire les **cinq numéros gagnants.**

Pour notre **Tombola,** les cinq numéros tirés le **premier samedi du mois** diront **par ordre de sortie** les cinq **Séries** qui gagneront; et les cinq numéros tirés le **dernier samedi du mois,** les cinq **Numéros gagnants.**

Voilà notre double tirage de chaque mois tout fait et de la façon la plus officielle. Les numéros favorisés, à notre **Tombola,** seront, — de convention expresse, — exactement les mêmes numéros qui sortiront à la **Loterie Gouvernementale de la Ville de Vienne.** Donc. ni surprise, ni méprise; rien de plus correct.

Aura droit de participer à notre **Tombola** quiconque aura payé son abonnement d'un an au **Moniteur de la Chance Universelle** — soit 6 Francs, 7 Lei, 7 Drachmes, ou Roubles 2.50, en billets de Banque, mandat-poste ou timbres-poste de tout pays. — L'abonnement pris avant la fin d'un mois prendra part aux tirages des mois suivants.

La quittance d'abonnement **devra être représentée** comme titre, à la délivrance des obligations gagnées à la **Tombola.** Afin d'éviter toute erreur on confusion, et comme facile moyen de contrôle, les chiffres, et de **Série,** à ganche, et de **Numéro,** à droite, seront nettement imprimés, et sur la quittance d'abonnement, et sur la bande du journal de l'Abonné.

Tous nos abonnés et amis, qui se plaisent à faire, à l'envi, une propagande si active en faveur du **Moniteur de la Chance Universelle** trouveront, dans notre **Tombola,** un excitement nouveau pour y entraîner les amis et connaissances. Nous ne saurions laisser échapper cette occasion de leur adresser nos bien sincères remerciements pour leur sympathique concours.

Extension de nos opérations en 1888.

Nos lecteurs n'ont certes pas été sans s'apercevoir avec quel e sûreté de vues et avec quelle étendue de renseignements nous jugeons les hommes et les choses de la Finance. Il ne leur aura pas échappé, — car c'est trop frappant, — que les Institutions de Crédit que nons recommandons, le **Crédit Mobilier Rothschild,** le **Crédit Foncier d'Autriche,** montent au Capitole, — tandis que les Banques ou Compagnies mal accréditées, que nous signalons comme un péril, la **Laenderbank,** les **Alpines** de **Bontoux,** les **Tabacs Turcs,** sont traînées aux Gémonies, courent à l'abîme.

Nous aurions grand tort de nous borner à de simples considérations platoniques; dorénavant, nous mettrons en pratique et à profit les études économiques et financières auxquelles se consacrent, pour le plus grand bien du **Moniteur** et de ses nombreux clients, des collaborateurs de premier mérite et d'une compétence indiscutable. Nous ne nous occuperons pas seulement des obligations à lots, qui sont une des sources accidentelles de la Forturne; nous donnerons tous nos soins à la conduite attentive des placements **en spéculation,** source normale de bénéfices aussi rapides que considérables, avec des risques aussi sagement réduits que strictement limités.

Exactitude de nos Renseignements.

Tout en réservant, comme de juste, nos meilleurs et plus précieux renseignements pour notre clientèle assidue, pour ceux qui font toutes leurs affaires avec nous, il nous sera toujours agréable de **renseigner au mieux,** soit en matière financière ou commerciale, soit en matière **d'Assurances** surtout, toutes les personnes qui, avant de prendre un engagement quelconque, voudront bien nous faire l'honneur de nous consulter.

A tous nos Abonnés et Clients notre dévouement absolu, comme nos meilleurs souhaits et compliments pour la nouvelle **Année 1888.**

Le Moniteur de la Chance Universelle,

— VIENNE. —

RENSEIGNEMENTS GRATUITS SUR **TOUTES LES ASSURANCES.**

• A NOS ABONNÉS POUR 1888! •

RENSEIGNEMENTS GRATUITS SUR **TOUTES LES ASSURANCES.**